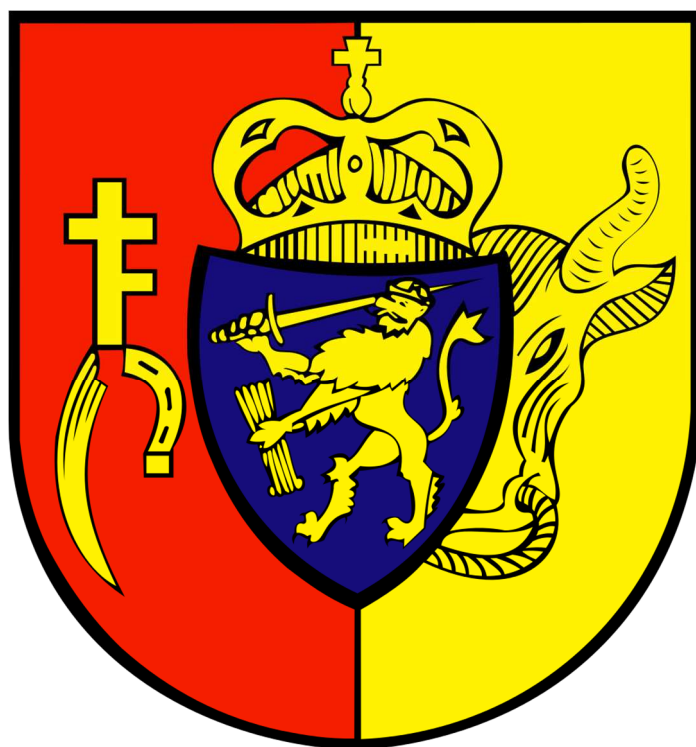

STRATEGIA ROZWOJU GMINY
STĘSZEW
NA LATA
2016 - 2026

Zleceniodawca:

Gmina Stęszew

ul. Poznańska 11

62-060 STĘSZEW

tel. +48 (61) 819 71 20 +48 (61) 819 71 20,

fax (61) 813 42 87

Opracowanie Strategii:

I & D STUDIO 2

ul. Świerszcza 23 Skórzewo

60 -185 Poznań

tel. +48 602 215 169

e-mail: biuro@rynekpracy.org.pl

Spis treści

Wstęp	5
Metodologia	6
1. Ogólna charakterystyka Gminy Stęszew	7
1.1 Położenie Gminy Stęszew	7
1.2 Warunki przyrodnicze	14
1.3 Zasoby naturalne i surowce mineralne	17
1.4 Gleby	20
1.5 Wody powierzchniowe	21
1.6 Wody podziemne	23
1.7 Rys historyczny	24
2. Diagnoza społeczna Gminy Stęszew	27
2.1 Dane i trendy demograficzne	27
2.2 Aspekty społeczne	38
2.3. Strefa Gospodarcza	40
2.4 Rynek pracy w Gminie Stęszew	50
2.5 Oświata	53
2.6 System bezpieczeństwa publicznego	59
2.7 Ochrona zdrowia	59
2.8 Kultura, sport, turystyka	62
2.9 Organizacje pozarządowe	71
3. Infrastruktura i Środowisko	74
3.1 Rolnictwo	74
3.2 Infrastruktura techniczna	84
3.2.1 Transport i komunikacja	84
3.2.2 Telekomunikacja	88
3.2.3 Zaopatrzenie w wodę	89
3.2.4 Sieć kanalizacyjna	93
3.2.5 Zaopatrzenie w energię elektryczną	95
3.2.6 Zaopatrzenie w gaz	95
3.2.7 Gospodarka odpadami	96
4. Analiza SWOT	97
5. Diagnoza procesów zachodzących na terenie Gminy Stęszew	104
7. Podstawowe założenia Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 -2026	115
8. Zestawienie zidentyfikowanych problemów dla poszczególnych osi priorytetowych	117
9. Cele szczegółowe przypisane do osi priorytetowych	120

10. Kluczowe zadania do realizacji w ramach Strategii rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 – 2026	125
11. Monitoring Strategii	129
Spis rysunków	136
Spis tabel	137

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 – 2026 stanowi podstawowy dokument wyznaczający Wizję, Misję oraz główne osie priorytetowe i cele, których realizacja jest niezbędna dla zapewnienia równomiernego rozwoju gminy. Strategia buduje bazę do efektywnego zarządzania gminą, ubiegania się o zewnętrzne źródła finansowania, w tym zwłaszcza środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze gminy długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Ponadto Strategia wskazuje najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i ekologiczne Gminy Stęszew w przyjętym horyzoncie czasowym do roku 2026.

Strategia została przygotowana przy uwzględnieniu dotychczas przygotowanych podstawowych dokumentów z obszaru strategiczno-planistycznego w tym w szczególności:

- Strategii absorpcji środków unijnych przez Gminę Stęszew na lata 2015 – 2026
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Stęszew
- Prognozy oddziaływania na środowisko do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Stęszew
- Programu ochrony środowiska dla Gminy Stęszew na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018
- Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Stowarzyszenia Metropolia Poznań

Metodologia

Głównym celem badań poprzedzających przygotowanie Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 - 2026 było zebranie i analiza informacji ze źródeł zewnętrznych, opisanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń stojących przed Gminą Stęszew w kontekście realizacji zadań własnych gminy. W tym celu przeanalizowano dostępne dane statystyczne dotyczące problemów demograficznych, dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz gminne statystyki od 2010 – 2015 roku.

Szczegółowej analizie poddano również zrealizowane w latach 2010 - 2014 budżety Gminy Stęszew, a także budżet na rok 2015 i Wieloletnią Prognozę Finansową. Analiza budżetu pozwoliła na oszacowanie możliwości podejmowania przez Gminę Stęszew dalszych nakładów inwestycyjnych, możliwości zaciągania długu w celu finansowania nakładów inwestycyjnych.

Analiza danych zebranych w trakcie przygotowania Strategii miała na celu dopasowanie przyjętych w niej założeń i planowanych zadań do realiów środowiska społecznego i gospodarczego gminy. Wyodrębnione kierunki rozwoju i kluczowe problemy posłużyły w kolejnym etapie do przygotowania pogłębionych wywiadów z przedstawicielami społeczności gminy Stęszew, a także do przygotowania badań jakościowych i ilościowych przeprowadzonych na wybranej próbie mieszkańców gminy. W trakcie prac nad Strategią Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 – 2026 odbyło się kilka spotkań indywidualnych i grupowych, w których zastosowano metody wywiadu bezpośredniego i elementy metodologii badania fokusowego. Ten typ wywiadu dotyczył Zarządu Gminy oraz Kierowników Referatów i kierowników wydzielonych jednostek administracyjnych. W tym czasie przeprowadzono również kilkanaście wywiadów indywidualnych z liderami społeczności lokalnej.

Po przeprowadzonych badaniach jakościowych i ilościowych wykonana została analiza SWOT oraz określone zostały Wizja, Misja i podstawowe cele strategiczne w ramach wyodrębnionych osi priorytetowych. Następnie sformułowano cele operacyjne, zadania oraz wskaźniki, a także zasady ewaluacji wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Stęszew w latach 2016 -2026.

1. Ogólna charakterystyka Gminy Stęszew ¹

1.1 Położenie Gminy Stęszew

Gmina Stęszew usytuowana jest w Wielkopolsce, w odległości 24 kilometrów na południowy – zachód od Poznania. Jej lokalizacja fizyczno – geograficzna obejmuje prowincję *Niż Środkowopolski*, podprowincję *Pojezierze Południowobałtyckie*, makroregion *Pojezierze Wielkopolskie*, krainę *Pojezierze Poznańskie*.² Pod względem administracyjnym gmina położona jest w powiecie poznańskim. Jej powierzchnia wynosi 17 522 ha (175,2 km²), co sprawia, iż zalicza się ona do gmin o średniej wielkości. Miasto Stęszew zajmuje 563 ha (5,6 km²). Całkowita powierzchnia gminy Stęszew zajmuje 0,59 % powierzchni województwa wielkopolskiego. Stęszew jest trzecią pod względem zajmowanej powierzchni gminą powiatu poznańskiego (175,2 km²), po Pobiedziskach (189,3 km²) oraz Kórniku (186,6 km²). Jednocześnie gmina Stęszew zajmuje drugą od końca pozycję, w liczącym 17 gmin, powiecie poznańskim, w kontekście gęstości zaludnienia – 78, 45 osób na kilometr kwadratowy. ³

Sąsiaduje ona z gminami: Czempin, Mosina, Puszczykowo, Komorniki, Dopiewo, Buk, Granowo i Kamieniec. Gmina Stęszew liczy obecnie ok. 15 tysięcy mieszkańców.

¹ Opracowano na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Miejskim Gminy Stęszew

² Źródło: Strategia zrównoważonego rozwoju Miasta i Gminy Stęszew

³ Źródło: Plan rozwoju lokalnego powiatu poznańskiego w latach 2007 – 2013.

Rysunek nr 1, Usytuowanie gminy Stęszew ⁴

Na sieć osadniczą gminy składa się miasto Stęszew (5976 mieszkańców) oraz 34 miejscowości wiejskie, w tym sześć wsi dużych (powyżej 500 mieszkańców) – Modrze, Strykowo, Trzebaw, Witobiel, Skrzynki, Dębienko, siedem wsi średnich (300- 500 mieszkańców) – Będlewo, Dębno, Jeziorki, Krąplewo, Sapowice, Wronczyn, Zamysławo, trzy wsie małe (150 – 300 mieszkańców) Drożdżyce, Łódź, Słupia oraz 18 wsi bardzo małych (poniżej 150 mieszkańców) - Antoninek, Będlewo – Leśniczówka, Drogosławiec, Górka, Łódź – Leśniczówka, Miroslawki, Modrze – Smętówko, Modrze – Żydowo, Piekary, Rybojedzko, Srocko Małe, Srocko Małe PGR (od 2016r. -Srocko) , Strykówko, Tomice, Tomiczki, Twardowo, Wielka Wieś, Zaparcin.

⁴ Źródło: www.gminy.pl

Rysunek nr 2, Mapa gminy Stęszew⁵

Sieć osadnicza rozłożona jest równomiernie, miasto Stęszew, stanowiące główny ośrodek administracyjno-gospodarczy gminy, dzieli do najdalej usytuowanej miejscowości jedynie 15 kilometrów.

⁵ Źródło: Strategia zrównoważonego rozwoju Miasta i Gminy Stęszew

Tabela nr 1, Wykaz ilościowy mieszkańców gminy Stęszew wg miejscowości (stan z dnia 07.01.2015)

Miejscowość	Ilość mieszkańców
Stęszew	5976
Antoninek	7
Będlewo	395
Będlewo – Leśniczówka	4
Dębienko	524
Dębno	480
Drogosławiec	13
Drożdzyce	150
Górka	17
Jeziorki	464
Krąplewo	330
Łódź	214
Łódź – Leśniczówka	2
Mirosławki	123
Modrze	743
Modrze- Smętówko	26
Modrze - Żydowo	9
Piekary	101
Rybojedzko	149
Sapowice	472
Skrzynki	521
Słupia	164
Srocko Małe	64
Srocko Małe PGR (od 2016r. - Srocko)	67
Strykowo	1448
Strykówko	14
Tomice	106
Tomiczki	127
Trzebaw	653

Twardowo	54
Wielka Wieś	128
Witobel	733
Wronczyn	404
Zamysłowo	350
Zaparcin	80

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stęszew, 2015.

Gmina Stęszew posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg, zarówno wojewódzkich, w tym odcinki ; Lipnica – Dymaczewo Nowe, Granowo – Kórnik, a także powiatowych, w tym między innymi odcinki; Dopiewo – Stęszew, Puszczykowo- Komorniki, Dopiewo – Skrzynki, Będlewo – Rosnówko, Trzebaw – Stęszew, Strykowo – Rybojedzko, Strykowo – Modrze, Modrze – Piotrowo, Piotrowo – Drożdżyce, Modrze – Maksymilianowo, Tomice – Piekary, Skrzynki – Bielawy, Zemsko – Piekary, Kubaczyn – Piekary, Buk – Piekary, Skrzynki – Buk.⁶ Lokalizacja gminy jest bardzo korzystna, składa się na nią fakt niewielkiej odległości od miasta Poznania oraz innych ośrodków o dużym potencjale ekonomicznym i kulturowym, w tym; Wrocławia (150 km), Zielonej Góry (100 km), Leszna (60 km), Gubina (160 km). Gmina Stęszew usytuowana jest jedynie 12 kilometrów od autostrady A2.

Większość obszaru gminy stanowią użytki rolne ponad 70 % powierzchni ogólnej, na drugiej pozycji plasują się lasy ok. 18 % powierzchni ogólnej na trzeciej zaś wody ok. 4 % powierzchni ogólnej. Na terenie gminy Stęszew znajduje się dziewięć jezior, południowo-wschodnia część gminy stanowi część Wielkopolskiego Parku Narodowego.

⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew, Wrocław 2014.

Tabela nr 2, Struktura użytkowania gruntów w gminie Stęszew

Sposób użytkowania gruntów		Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]	
użytki rolne		12292 ha	70,15%	
	grunty orne	11018 ha	89,64%	
	sady	97 ha	0,79%	
	łąki trwałe	779 ha	6,34%	
	pastwiska	398 ha	3,24%	
las i grunty leśne		3103ha	17,71%	
pozostałe grunty		2127 ha	12,14%	

Źródło: Dane GUS 2005.

Gmina Stęszew posiada także dobrze rozwiniętą infrastrukturę społeczną w postaci czterech szkół podstawowych, jednej szkoły podstawowej filialnej w Trzebawiu, jednej szkoły podstawowej w Zespole Szkół Specjalnych, trzech gimnazjów w tym jednego w Zespole Szkół Specjalnych oraz czterech przedszkoli i jednego oddziału przedszkolnego Filia Trzebaw.

Gmina Stęszew angażuje się także w działania o charakterze ponadlokalnym, należy między innymi do następujących stowarzyszeń oraz organizacji:

- Związek Międzygminny Selekt
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Źródło”
- Stowarzyszenie Gmin Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego
- Metropolia Poznań
- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
- Wokiss -Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych

Gmina stara się weryfikować swoją działalność także w oparciu o zewnętrzną, niezależną ocenę. W ostatnim czasie gmina uzyskała następujące certyfikaty:

- Certyfikaty Microsoft License Management oraz BKK Incest "Legalny Urząd".
- Certyfikat konkursu jakości funkcjonowania samorządów terytorialnych "Najlepsze w Polsce". Organizator konkursu Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego wraz z kapitułą przyznał gminie Stęszew certyfikat „ Najlepsze w Polsce” ;” The Best in Poland”; za działania proekologiczne, sukcesywnie od lat realizowane na terenie gminy oraz za ochronę terenów cennych przyrodniczo.
- certyfikat Gmina Fair Play 2013, „Certyfikowana Lokalizacja Inwestycji”

1.2 Warunki przyrodnicze⁷

Środowisko naturalne gminy Stęszew stanowi szczególnie cenny zasób. Północna i północno – wschodnia część powierzchni gminy wchodzi w skład Wielkopolskiego Parku Narodowego, na jej terytorium znajdują się także obszary objęte protektorem programu Natura 2000.⁸

Południowy fragment gminy wchodzi w skład ogólnoeuropejskiej sieci ekologicznej Econet. Całość obszaru gminy objęta jest w 35 % formami ochrony przyrody wskazanymi w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.⁹ Gmina Stęszew położona jest na obszarze Pojezierza Poznańskiego. Jego unikatowy polodowcowy krajobraz urozmaicony jest licznymi pagórkami morenowymi, jeziorami rynnowymi oraz rozległymi obszarami leśnymi. Na obszarze, na którym usytuowana jest gmina panuje klimat umiarkowany, średnia temperatura roczna oscyluje w granicach od 8 do 9 stopni C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (18 stopni C), najzimniejszym zaś styczeń (-1,9 stopni C). Średnie nasłonecznienie wynosi 1515 godzin, zaś średnia ilość dni pogodnych zamyka się w liczbie 40. Tyleż samo jest dni zamglonych, opady występują średnio przez od 145 – do 155 dni rocznie. Ich suma wynosi 500- 530 mm. Na terenie gminy Stęszew ilość opadów zanotowanych w okresie wegetacji roślin nie przekracza 350 mm, a większość z nich przypada na miesiące od maja do września. Na tym obszarze dominuje wiatr słaby i bardzo słaby, zwykle zachodni.¹⁰ Gmina Stęszew ze względu na dużą ilość powierzchni wodnych oraz leśnych (ok. 20 % powierzchni) posiada specyficzny mikroklimat.¹¹ Usytuowane na terenie gminy liczne zbiorniki wodne wpływają między innymi na złagodzenie rocznej oraz dobowej amplitudy temperatur. Gładka powierzchnia jezior może wpłynąć także na wzrost nasilenia wiatru w ich pobliżu. Ponadto obszary usytuowane w pobliżu zbiorników wody narażone są na częstsze występowanie tzw. osadów atmosferycznych, w postaci szronu, szadzi czy też rosy, częściej na tych terenach

⁷ Źródło: Opracowano na podstawie danych pochodzących z: Prognozy oddziaływania na środowisko, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew, Wrocław 2013, Strategii zrównoważonego rozwoju Miasta i Gminy Stęszew, materiałów pochodzących z Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew.

⁸ Natura 2000 program sieci obszarów objętych ochroną przyrody na terytorium Unii Europejskiej.

⁹ Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zmianami.

¹⁰ Źródło: Program ochrony środowiska dla powiatu poznańskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019.

¹¹ Źródło: Opracowano na podstawie danych pochodzących z: Prognozy oddziaływania na środowisko, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew, Wrocław 2013.

pojawia się mgła. Sąsiedztwo zbiorników wodnych sprzyja także szybszemu obniżaniu się temperatury powierzchniowej gleby, co może wpływać na powstawanie przymrozków. Z kolei obszary leśne charakteryzują się zróżnicowaniem temperatury i wilgotności w kontekście dnia oraz nocy. Jeziora rynnowe oraz niewielkie oczka polodowcowe stanowią cenny element środowiska przyrodniczego gminy Stęszew.

Na terenie gminy znajduje się dziewięć jezior; Bochynek (4,0 ha), Dębno (23,2 ha), Góreckie (96,3 ha), Lipno (8,2 ha), Łódzko – Dymaczewskie (124,9 ha), Strykowskie (305,3 ha), Tomickie (39,3 ha), Wielkowiejskie (6,9 ha) i Witobelskie (101,3 ha). Na uwagę zasługuje ciąg rynnowo-ozowy Bukowsko – Mosiński z jeziorami: Tomickim, Wielkowiejskim, Witobelskim, Łódzko – Dymaczewskim. Na terenie gminy Stęszew swój bieg toczy rzeka Samica Stęszewska, będąca lewobrzeżnym dopływem Kanału Mosińskiego, której długość wynosi 37,8 km.

Północno – wschodnia część gminy Stęszew usytuowana jest na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego, jest to obszar obejmujący 3397,7 ha. Miejszem centralnym Wielkopolskiego Parku Narodowego jest rynnowe jezioro Góreckie otoczone zboczami. Zachodnia jego część to ścisły rezerwat przyrody ptactwa wodnego, posiada on powierzchnię 64,86 ha. Ścisłą ochroną objęte są również Bagno Dębienko (21,23 ha); Suche Zbocza (3,54 ha); Pod Dziadem (13,70 ha); Czapliniec (4,01 ha); Sarnie Doły (2,84 ha); Jeziora: Skrzynka (6,90 ha) i Grabina (8,49 ha). Zaś chronionymi zasobami przyrodniczymi są także oczko wodne w Skrzynkach i Dębienku, źródło wodne w Żarnowcu.

Obszary objęte ochroną programu Natura 2000 to Ostoja Rogalińska (w tym jeziora Łódzkie, Dymaczewskie, Witobelskie, Góreckie), Ostoja Wielkopolska (jezioro Góreckie, część ozu Bukowo – Mosińskiego) oraz Ostoja Będlewo – Bieczyny. Na terenie gminy Stęszew znajduje się 21 pomników przyrody; w tym 3 nieożywione oraz 18 pomników przyrody ożywionej. Na podstawie dokumentu „ Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” sporządzonego na zlecenie Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego, na terenie gminy Stęszew wyodrębniono także dwa obszary istotne ze względu na planowanie inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na ptaki (Jezioro Strykowskie, Ostoja Rogalińska).

Ochroną o charakterze prawnym objęte są również parki pałacowe w: Będlewie (9,31 ha); Jeziorkach (12,65 ha); Modrzu (2,34 ha); Sapowicach (5,04 ha); Skrzynkach (1,40 ha); Stęszewie (0,74 ha); Strykowie (10,36 ha); Trzebawiu (1,74 ha); Wronczynie (2,25 ha).

Ważnym zasobem gminy Stęszew są obszary leśne, dominantę stanowią lasy sosnowe. Na terenach obejmujących doliny rzeczne odnaleźć można wiązy, jesiony oraz klony.

Różnorodna jest roślinność znajdująca się na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego. Występuje w nim między innymi wiele gatunków roślin naczyniowych, mszaków, porostów, glonów, a także grzybów. Ciekawa jest także szeroka reprezentacja roślin północnych, w tym zimoziół północny, oraz występujące na tym obszarze, rzadkie drzewo, związane z klimatem umiarkowanym, - jarzab brekinia (brzęk). Lasy znajdujące się na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego to głównie bory sosnowe, sosnowo – dębowe mieszane, a także dębowo – grabowe. W okolicach jezior odnaleźć można łągi wiązowo-jesionowe, olszę czarną oraz wierzby i kruszyny. Interesująca jest także roślinność obszarów wodnych. Występują tu między innymi skupiska roślin wodnych, bagiennych oraz torfowców. Gmina Stęszew jest gminą rolniczą, wśród roślin uprawnych dominują przede wszystkim zboża podstawowe (68%), następnie rzepak i rzepik (11%), buraki cukrowe (9%) oraz kukurydza (6%). Na terenie gminy znajdują się także zbiorowiska roślinności łąkowej porośniętej głównie przez trawy, turzycę i rośliny motylkowe.

Świat zwierzęcy zamieszkujący obszar gminy Stęszew zlokalizowany jest głównie na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz obszarze objętym programem Natura 2000 i składa się on z wielu gatunków. Spotkać tu można między innymi liczne bezkręgowce, w tym wiele gatunków owadów. Silną reprezentację posiadają także pajęczaki oraz mięczaki. Wśród kręgowców na terenie WPN odnaleźć można obecnie 26 gatunków ryb, w tym zamieszkujące jeziora liny, leszcze, okonie, szczupaki, węgorze, a także liczne płazy oraz pięć gatunków gadów. Na terenie parku zlokalizowanych zostało ok. 220 gatunków ptaków lęgowych oraz przelotnych , a także 40 gatunków ssaków, w tym kuna, borsuk, lis, sarna.

Na obszarze gminy Stęszew, który nie jest objęty ochroną występują gatunki charakterystyczne dla obszarów polnych oraz łąkowych, są to przede wszystkim gryzonie, a także liczne gatunki ptactwa wodnego.

Cenne środowisko naturalne gminy Stęszew wymaga przede wszystkim racjonalnej polityki ochronnej, której główne założenia będą kompatybilne z uwarunkowaniami ekonomicznymi. Główne problemy w tym zakresie wiążą się z kwestiami opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, racjonalnym gospodarowaniem użytkami rolniczymi; w tym kontrolowanym użyciem nawozów oraz środków ochrony roślin, budową sieci kanalizacji sanitarnej, a także ograniczeniem występowania zjawiska tzw. „dzikich” wysypisk śmieci.

1.3 Zasoby naturalne¹² i surowce mineralne

Na obszarze gminy Stęszew znajduje się 17 złóż kruszców naturalnych, w tym są to przede wszystkim czwartorzędowe piaski i żwiry fluwioglacjalne. Na terenie gminy znaleźć można także złoża gazu ziemnego, którego eksploatacja wygasła, a także złoża węgla brunatnych *Mosina* oraz wód termalnych *Tarnowo Podgórne*. W roku 2012 Marszałek Województwa Wielkopolskiego udzielił koncesji na wydobycie wód termalnych *Tarnowo Podgórne GT - 1* na rzecz Tarnowskiej Spółki Komunalnej. Złoże to o temperaturze powyżej 45 stopni C, znajduje się na głębokości 1200 m, obszar wydobywczy wynosi 41,8 km². Woda termalna została określona jako chlorkowo-sodowa solanka termalna.

Tabela nr 3 Wykaz surowców mineralnych na terenie gminy Stęszew wg PIG

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Teren i obszar górniczy	Nr syst.	Pow. złoża [ha]
gaz ziemny					
1.	Stęszew	eksploatacja złoża zaniechana	+	4683 GZ	220,22
2.	Strykowo	eksploatacja złoża zaniechana	+	4684 GZ	191,6
kruszywo naturalne					

¹² Źródło: Opracowano na podstawie danych pochodzących z: Prognozy oddziaływania na środowisko, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew, Wrocław 2013.

1.	Piekary KP	złoże rozpoznane szczegółowo		1416 4 KN	1,6
2.	Rybojedzko	eksploatacja zaniechana		5428 KN	5,67
3.	Rybojedzko BN	złoże zagospodarowane		1029 4 KN	1,72
4.	Rybojedzko KR VIII	złoże rozpoznane szczegółowo		1541 4 KN	4,55
5.	Rybojedzko MB- IV	eksploatacja złoża zaniechana		1068 4 KN	1,08
6.	Rybojedzko PŁ	złoże eksploatowane okresowo	+	9960 KN	4,26
7.	Rybojedzko MN	złoże rozpoznane szczegółowo		1206 4 KN	1,42
8.	Rybojedzko BD	złoże rozpoznane szczegółowo		KN 1671 9	0,58
9.	Skrzynki Bel- Wah	złoże zagospodarowane	+	9964 KN	3,2

10.	Skrzynki D-S	złoże zagospodarowane		1063 1 KN	1,85
11.	Skrzynki GS	złoże zagospodarowane	+	1468 7 KN	4,26
12.	Srocko DA	złoże eksploatowane okresowo	+	9598 KN	1,91
13.	Srocko DA II	złoże rozpoznane szczegółowo		1494 2 KN	1,96
14.	Srocko DA III	złoże rozpoznane szczegółowo		1620 5 KN	16,75
15.	Srocko Małe	eksploatacja złoża zaniechana		3756 KN	2,5
16.	Tomiczki MG	złoże zagospodarowane		1030 6 KN	1,81
17.	Wronczyn	złoże rozpoznane szczegółowo	+	1031 1 KN	8,8
węgle brunatne					
1.	Mosina	złoże rozpoznane wstępnie		768 WB	5115,11

wody termalne					
1.	Tarnowo Podgórne	b.d.		1570 7 WT	

Źródło: <http://baza.pgi.gov.pl>, PIG 2013

1.4 Gleby

Na obszarze gminy Stęszew występują gleby bielcowe na piaskach słabo gliniastych oraz gliniastych lekkich. Gleby takie charakteryzują się małą zawartością składników odżywczych. Na terenach obniżonych, rynnowych występują gleby torfowe, murszowe oraz czarne ziemie. Są one dużo bardziej zasobne.

Struktura użytków rolnych gminy Stęszew klasyfikuje się następująco:

III a- 4,06 %

III b – 13,16 %

IV a- 27, 66 %

IV b- 10,28 %

V- 42,48 %

VI - 2,36 %

Na obszarze gminy Stęszew nie występują użytki rolne sklasyfikowane jako gleby I i II kategorii. Ponadto na terenie gminy znajduje się stosunkowo niewiele gleb o odczynie bardzo kwaśnym <4,5 pH i kwaśnym 4,6 – 5,5 pH na poziomie 37,2 % (w porównaniu do danych z powiatu poznańskiego 42, 3 % oraz całej Wielkopolski 42,4%). Około 20 % gleb występujących na obszarze gminy wymaga wapnowania.

1.5 Wody powierzchniowe

Na terenie gminy Stęszew występuje niewielka ilość rzek, przeważają raczej sztuczne kanały i rowy oraz niewielkie cieki. Całość gminy leży w zlewni rzeki Warty. Przez obszar gminy przepływa jedynie rzeka Samica Stęszewska, która ma swoje źródło w gminie Duszniki, uchodzi zaś do Kanału Mosińskiego będącego skanalizowaną odnogą Obry, która odprowadza wody górnej Obry oraz Mogielnicy do Warty. Samica przepływa przez teren gminy Stęszew z północnego – zachodu w kierunku południowo- wschodnim, poprzez jeziora Tomickie, Witobelskie, Łódzko – Dymaczewskie. Oprócz tego na terenie gminy Stęszew znajdują się następujące cieki wodne: Żydowski Rów (lewobrzeżny dopływ kanału Mosińskiego), Trzebawka (dopływ Samicy Stęszewskiej), Rów Kąkolewski (prawy dopływ Mogilnicy), Dopływ spod Tomiczek (prawy dopływ Mogilnicy Wschodniej) oraz Dopływ spod Dobieżyna, spływający do Jeziora Strykowskiego.

Na obszarze gminy Stęszew znajdują się liczne jeziora rynnowe oraz niewielkie polodowcowe oczka wodne. Jeziorność gminy zamyka się w liczbie czterech procent i jest ona cztery razy większa od średniej jeziorności Polski.

Charakterystykę jezior ilustruje Tabela nr 4.

Tabela nr 4, Charakterystyka jezior na terenie gminy Stęszew

Jezioro	Położenie [m n.p.m.]	Powierzchnia [ha]	Głębokość maksymalna [m]	Długość [m]	Szerokość [m]	Długość linii brzegowej [m]	Współczynnik rozwinienia linii brzegowej	Typ troficzny
Łódzko – Dymaczewskie	64,7	127,02	12,69	3816,04	474,1	9263	2,32	eutroficzny
Witobelskie	64,8	97,47	5,32	2250,6	541,8	5178	1,48	eutroficzny
Góreckie	66,3	101,95	16,84	3079,9	440,4	8190	2,31	eutroficzny
Wielkowiejskie	70,9	15,39	4,47	1111,4	199,82	2566	1,84	Mezo- torficzny /eutroficzny
Strykowskie	73	305,3	9,8	8500	700			
Dębno	70,9	25,1	11,6	1200	190			
Tomickie	69	47,2	2,7	1600	250			

Źródło, „Dane batymetryczne wg badań IMGW w Poznaniu z listopada 2010 r. i Paweł Anders, Krzysztof Kasprzak, Beata Raszka, Wielkopolski Park Narodowy (Wielkopolska Biblioteka Krajoznawcza)

Największą powierzchnię ma Jezioro Strykowskie (73 ha), zajmuje ono ponad 40 % ogólnej powierzchni jezior w gminie.

Na terenie gminy Stęszew nie znajdują się punkty pomiarowo – kontrolne państwowego monitoringu środowiska dla oceny stanu rzek. Jedynym punktem kontrolnym dla sprawdzenia stanu rzeki Samicy jest ppk Samica Stęszewska – Krosinko, znajdujący się około czterech kilometrów od granicy gminy. Przeprowadzone w 2011 roku, w tym punkcie badania informują, iż stan rzeki jest zły pod względem chemicznym jak i ekologicznym. Stan znajdujących się na terenie gminy Stęszew jezior nie jest także zadowalający. Badania przeprowadzone na

zlecenie Wielkopolskiego Parku Narodowego w 2012 roku¹³ wskazały między innymi na podwyższone stężenia azotanów i azotynów na obszarze Jeziora Dymaczewskiego. Natomiast badania osadów wodnych rzek i jezior wykonane w ramach podsystemu MŚP, w pięciu punktach (jeziora-Tomickie, Góreckie, Łódzko-Dymaczewskie, Strykowskie, Witobelskie) wykazały istnienie osadów zanieczyszczonych trwałymi związkami organicznymi, takimi jak polichlorowane bifenyle, pestycydy chloroorganiczne, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne. Zauważyć należy, iż są to substancje stanowiące zagrożenie dla środowiska, ich obecność wpływa na jakość wód powierzchniowych oraz pośrednio na stan zdrowia ludzi.

1.6 Wody podziemne¹⁴

Na terenie gminy Stęszew znajdują się dwa poziomy wodonośne, trzeciorzędowy oraz czwartorzędowy. Na obszarze tym bardzo płytko zalegają wody gruntowe, na obszarach podmokłych oraz w korytach rzek, pierwszy poziom wód podziemnych występuje w przedziale 0-2 m p.p.t.

Poziom trzeciorzędowy jest powszechny, nie stanowi zaś zawsze poziomu użytkowego(ily plioceńskie, we wschodniej części regionu stanowią dobrą izolację). Poziom czwartorzędowy, występujący w całym regionie, cechuje się różnym poziomem nawodnienia. Poziom wodonośny występuje w przedziale od 15 do 50 metrów. Potencjalna wydajność wynosi średnio 30-70 m³/h, zaś na terenie gminy Stęszew 50-70 m³/h. Naturalna jakość wód poziomu czwartorzędowego uznawana jest za dobrą.

Gmina Stęszew leży na obszarze dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska oraz GZWP nr 150 Pradolina Warszawa – Berlin. Na terenie gminy nie ma umiejscowionych stacji pomiarowo- kontrolnych jakości tych wód. Badania przeprowadzone w 2007 roku w ramach krajowej sieci pomiarowej wykazały, iż 80 % wód podziemnych posiada dobrą jakość, w tym dobry stan chemiczny (klasa I, II, III).

¹³ Źródła zanieczyszczeń i proponowane działania ochronne, dr hab. inż. Agnieszka Ławniczak, BULiGL w Poznaniu, 2012

¹⁴ Źródło danych: Program ochrony środowiska dla Gminy Stęszew na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018

1.7 Rys historyczny¹⁵

Niezwyczajnie cenny zasób gminy Stęszew stanowi, dobrze udokumentowane, dziedzictwo historyczne oraz kulturowe. Obszar ten był zasiedlony, przez grupy ludności zajmujące się zbieractwem i łowiectwem, już w dobie paleolitu ok. 8900- 8000 rok p.n.e. Od tego momentu na dzisiejszym terenie gminy Stęszew pojawiały się grupy ludności pochodzące z różnych obszarów geograficznych, które wniosły wraz ze swoim przybyciem fragment własnej tożsamości, kultury materialnej oraz praktycznych umiejętności związanych z hodowlą bydła czy też uprawą ziemi. Przełomowym momentem w historii tych ziem stał się okres tzw. kultury łużyckiej (1300- 1200 p.n.e), wiążący się bezpośrednio z powstawaniem niewielkich osad. Kolejne dekady wiążą się z rozwojem rzemiosła, powstawaniem wyrobów z brązu oraz żelaza. Ważnym momentem w historii regionu jest niewątpliwie okres związany z początkami handlu wymiennego na bursztynowym szlaku. Wiek IX i X stanowi początek zawiązywania się niewielkich wspólnot osadniczych – wsi, których istnienie wpisuje się w powstawanie tożsamości plemiennej, a następnie państwowej. Obszar gminy Stęszew stanowi w tym okresie zaplecze wspierające rozwój powstającego Poznania. W okresie wczesnego średniowiecza na tym terenie funkcjonował już gród obronny, a otaczające go ziemie rozwijały się prężnie na skutek swojej lokalizacji znajdującej się na przecięciu szlaku handlowego przebiegającego od Pomorza, przez Poznań, do osad Dolnego Śląska i Łużyc. W 1298 roku odnotowano istnienie na tym obszarze kościoła parafialnego, zaś w 1370 roku Kazimierz Wielki nadał osadzie przywilej lokacyjny, na prawie magdeburskim.

Dalsze dzieje regionu wiążą się z rozwojem kulturowym oraz gospodarczym, który zahamowany zostaje na skutek wojen szwedzkich oraz wojny 7 letniej. W tym okresie miasto niszczone było przez Szwedów, Prusaków oraz Sasów.

Historia Stęszewa wiąże się nierozzerwanie z dziejami rodów, które były na przestrzeni dziejów jego właścicielami. Wspomnieć należy między innymi o rodzie Łodziów Stęszewskich, Łodziów Mosińskich, Gułtowskich, Pawłowskich, Bnińskich czy też w końcu Sczanieckich, Jabłonowskich, Broniszów i Orańczyków. Historia miasta znajduje swoje odzwierciedlenie między innymi w herbie, który zawiera godła trzech ostatnich właścicieli miasta. Głowa żubra na żółtym tle – emblemat Wieniawa – Broniszów, krzyż trójramienny z kosą i połową podkowy

¹⁵ Źródło: Strategia zrównoważonego rozwoju Miasta i Gminy Stęszew

na czerwonym tle – godło książąt Jabłonowskich oraz lew w szyku bojowym z mieczem oraz wiązką strzał na polu niebieskim zwieńczony koroną książęcą – herb książąt Oranii.

Administracyjnie Stęszew należał na początku do kasztelanii międzyrzeckiej, następnie do powiatu kościańskiego, w 1793 roku miasto dostało się pod panowanie Prus. W roku 1807 Stęszew znalazł się na terytorium Księstwa Warszawskiego, a w 1815 roku Wielkiego Księstwa Poznańskiego. W okresie zaborów mieszkańcom udało się zachować swoją tożsamość, pomimo wzmożonej akcji germanizacyjnej przebiegającej na tych terenach. Na tym obszarze powstawały między innymi liczne polskie stowarzyszenia oraz organizacje podtrzymujące tradycje wolnościowe, w tym Bractwo Kurkowe, Bank Ludowy, Towarzystwo Młodych Przemysłowców, Kółko Rolnicze, Towarzystwo Gimnastyczne *Sokół*. W okresie Powstania Wielkopolskiego wielu mieszkańców regionu przyłączyło się do akcji zbrojnej. Od 1922 roku miasto należało do powiatu poznańskiego. Wyzwolenie Stęszewa nastąpiło pod koniec stycznia 1945 roku.

Na terenie miasta oraz w wielu wsiach znajdujących się na obszarze gminy Stęszew zachowało się wiele cennych, zabytkowych budowli, które dokumentują dzieje regionu.

Należą do nich między innymi:

- dom z podcieniami zbudowany w XVIII wieku (siedziba Muzeum Regionalnego – Stęszew)
- neogotycki kościół farny Świętej Trójcy (Stęszew)
- neogotycki kościół przy ulicy Kościelnej (Stęszew)
- neogotycka kaplica oraz pałac Potockich w Będlewie
- XIX – wieczny pałac w Jeziorkach
- kościół pod wezwaniem św. Jadwigi w Łodzi
- kościół oraz XIX wieczny pałac w Modrzu
- neogotycki pałac w Strykowie
- kościół w Słupi
- barkowy kościół w Tomicach

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków w gminie Stęszew w poszczególnych miejscowościach:

- **Będlewo** – zespół pałacowy i folwarczny, XIX wiek
- **Jeziorki** – kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki, p.w. św. Teresy, 1896-97 oraz park XVIII i XIX wiek
- **Łódź** – kościół p.w. św. Jadwigi drewniany, 1610, 1854 oraz dzwonnica drewniana 1863
- **Modrze** – kościół parafialny p.w. św. Idziego (1784), 1936 oraz zespół pałacowy XIX wiek
- **Sapowice** – zespół pałacowy poł XIX wieku
- **Stęszew** – historyczny układ urbanistyczny miasta (XIV – pocz. XX wieku), kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy (XV, XVIII wiek), pozostałości zamku tzw. Pańska Góra, dom Rynek 8 (XVIII / XIX wiek), dom Rynek 9 (pocz. XIX wieku), dom Rynek 19 (XVIII/ XIX wiek), przepust ceglany, na trasie `Poznań – Wrocław (pocz XX wieku)
- **Strykowo** – zespół pałacowy (pocz. XX wieku)
- **Tomice** – kościół parafialny p.w. św. Barbary, 1463, XVIII
- **Trzebaw** – ruiny zameczku Klaudyny Potockiej na wyspie jeziora Góreckiego, 1822 oraz park dworski, 2 poł. XIX wieku
- **Wronczyn** – park dworski

2. Diagnoza społeczna Gminy Stęszew

2.1 Dane i trendy demograficzne

Liczba ludności ogółem Gminy Stęszew według stanu na koniec grudnia 2014r. wyniosła 14.899 osób i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosła o 108 osób. W ogólnej liczbie mieszkańców gminy, występowała przewaga kobiet w stosunku do liczby mężczyzn. Na koniec 2014 roku w gminie Stęszew mieszkało 7.557 kobiet i 7342 mężczyzn. Kobiety stanowiły bowiem 50,7% społeczeństwa.

Tabela nr 5, Liczba ludności Gminy Stęszew w latach 2010 - 2014

DANE DEMOGRAFICZNE	rok	rok	rok	rok	rok
kategoria danych	2010	2011	2012	2013	2014
Stan ludności ogółem	14453	14600	14756	14791	14899
mężczyźni	7145	7215	7291	7292	7342
kobiety	7308	7385	7465	7499	7557

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat można zauważyć niewielką zmianę liczby ludności zamieszkującej na terenie Gminy Stęszew – wzrost o 446 osób, co stanowi 3% w stosunku do stanu ludności w roku 2010. Sytuacja ta kontrastuje z gwałtownym przyrostem ludności, który w tym czasie wystąpił w gminach sąsiednich takich jak Komorniki, Dopiewo czy Luboń.

Tabela nr 6, Wskaźniki demograficzne dla gminy Stęszew stan na 31.12.2014

Współczynnik feminizacji		
Ogółem	osoba	103
Gęstość zaludnienia oraz wskaźniki		
ludność na 1 km ²	osoba	85
zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	7,3

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Bardzo stabilna była również liczba urodzeń i zgonów odnotowanych na terenie gminy w okresie 2010 - 2014. Tym samym przyrost naturalny był również na równym i stosunkowo niskim poziomie. Z tym zastrzeżeniem, iż w latach 2011- 2013 odnotowano niewielki spadek liczby urodzeń na terenie gminy, zaś rok 2014 przyniósł znaczący wzrost w stosunku do roku 2013. Obecnie trudno jednak oszacować, czy ta tendencja będzie utrzymywać się w dalszym ciągu.

Tabela nr 7, Przyrost naturalny w Gminie Stęszew w okresie 2010 – 2014

DANE DEMOGRAFICZNE	rok	rok	rok	rok	rok
kategoria danych	2010	2011	2012	2013	2014
urodzenia					
mężczyźni	99	109	82	67	95
kobiety	94	88	79	88	92
ogółem	193	197	161	155	187
zgony					
mężczyźni	70	65	61	64	72
kobiety	65	68	61	63	60
ogółem	135	133	122	127	132
przyrost naturalny	58	64	39	28	62

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew

Wskazane w tabeli zmiany liczby ludności ogółem w zestawieniu z danymi o przyroście naturalnym odnotowanym w Gminie Stęszew w latach 2010 – 2014 wskazują na niewielkie dodatnie saldo migracji.

- W roku 2011 w stosunku do roku 2010 liczba ludności zwiększyła się o 146 osób, przyrost naturalny w roku 2011 wyniósł 64, zatem realne dodatnie saldo migracji nowej ludności na teren gminy wyniosło 83 osoby.

- W roku 2012 w stosunku do roku 2011 liczba ludności zwiększyła się o 157 osób, przyrost naturalny w roku 2012 wyniósł 39, zatem realne dodatnie saldo ludności na teren gminy wyniosło 117 osób.
- W roku 2013 w stosunku do roku 2012 liczba ludności zwiększyła się o 35 osób, przyrost naturalny w roku 2011 wyniósł 28, zatem realne dodatnie saldo ludności na teren gminy wyniosło 8 osób.
- W roku 2014 w stosunku do roku 2013 liczba ludności zwiększyła się o 108 osób, przyrost naturalny w roku 2011 wyniósł 62, zatem realne dodatnie saldo ludności na teren gminy wyniosło 43 osoby.

Powyższe dane wskazują na bardzo stabilną strukturę społeczną, opartą o więzi rodzinne, sąsiedzkie i lokalne kontakty społeczne o charakterze wiążącym. W tak zorganizowanej strukturze ludzie znają się osobiście, ich wzajemne zaufanie oparte jest na bliskich związkach, w tym na pokrewieństwie. Kapitał społeczny w oparciu o definicję Roberta D. Putnama odnosi się do takich cech organizacji społeczeństwa jak zaufanie, normy oraz powiązania, dzięki którym można skutecznie zwiększyć sprawność społeczeństwa, ułatwiając tym samym skoordynowane działania. Zdaniem Putnama „Kapitał społeczny jest produktywny, umożliwia bowiem osiąganie pewnych celów, których nie dałoby się osiągnąć gdyby go zabrakło (...) We wspólnocie rolników (...), w której rolnikowi inni pomagają ułożyć w stogach siano i gdzie narzędzia są powszechnie pożyczane, kapitał społeczny pozwala każdemu z farmerów na wykonanie swojej pracy z mniejszym nakładem kapitału fizycznego w formie narzędzi i wyposażenia. Spontaniczna współpraca jest łatwiejsza dzięki społecznemu kapitałowi ”¹⁶ Oprócz kapitału wiążącego Putnam wyodrębnia także istnienie tak zwanego kapitału pomostowego, który związany jest z umiejętnością podejmowania działań nie tylko w oparciu o najbliższe otoczenie, ale także o osoby, których nie znamy osobiście, podczas podejmowania szerszych, pragmatycznych działań. Stanem optymalnym jest równowaga w danej społeczności, zachodząca pomiędzy kapitałem wiążącym oraz pomostowym.

Ludność Gminy Stęszew w umiarkowanym stopniu otwiera się na nowych mieszkańców, co sprzyja zrównoważonemu rozwojowi gminy i buduje trwałe lokalne sieci społeczne, władze gminy angażują się także w działania wychodzące poza jej obręb (np. LGD Źródło) co pomaga niewątpliwie budować kapitał pomostowy. Dodać należy, iż sieci lokalne rozwijają się na terenie gminy Stęszew od dłuższego czasu i posiadają tym samym nieformalną strukturyzację.

¹⁶ Putnam D. Robert, *Samotna gra w kręgle, Upadek i odrodzenie wspólnot lokalnych w Stanach Zjednoczonych* Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa, 2008.

Jednocześnie ludność gminy Stęszew w większości związana jest z sektorem rolniczym, jest zatem w naturalny sposób przywiązana do swojego miejsca zamieszkania oraz pracy.

Tabela nr 8, Szczegółowe dane dotyczące migracji ludności gminy Stęszew w roku 2014

Migracje na pobyt stały gminne wg płci, typu i kierunku		
zameldowania ogółem		
Ogółem	osoba	177
Mężczyźni	osoba	83
Kobiety	osoba	94
zameldowania z miast		
Ogółem	osoba	116
Mężczyźni	osoba	57
Kobiety	osoba	59
zameldowania ze wsi		
Ogółem	osoba	61
Mężczyźni	osoba	26
Kobiety	osoba	35
wymeldowania ogółem		
Ogółem	osoba	148
Mężczyźni	osoba	68
Kobiety	osoba	80
wymeldowania do miast		
Ogółem	osoba	67
Mężczyźni	osoba	32
Kobiety	osoba	35
wymeldowania na wieś		

Ogółem	osoba	73
Mężczyźni	osoba	33
Kobiety	osoba	40
wymeldowania za granicę		
Ogółem	osoba	8
Mężczyźni	osoba	3
Kobiety	osoba	5
saldo migracji		
Ogółem	osoba	29
saldo migracji na 1000 osób		
Ogółem	osoba	2,0
saldo migracji zagranicznych na 1000 osób		
Ogółem	osoba	-0,54

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)¹⁷

W przypadku analizy ludności Gminy Stęszew w aspekcie aktywności zawodowej można na podstawie zebranych danych stwierdzić, iż najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy gminy w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, a najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym.

¹⁷ Bilanse liczby i struktury ludności w gminach imiennie opracowane w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia i zgony), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o ludności w miejscowościach na podstawie rejestru PESEL. Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzące ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzące ze sprawozdawczości sądów. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzące z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Prognoza ludności na podstawie badania GUS.

Tabela nr 9, Ludność gminy Stęszew w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010 - 2014

kategoria danych	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako procent ludności ogółem	20,61%	20,48%	20,29%	20,13%	20,14%
mężczyźni	1555	1557	1558	1533	1548
kobiety	1424	1433	1436	1445	1452
Ogółem	2979	2990	2994	2978	3000

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew

Ludność gminy Stęszew w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010 – 2014 ustabilizowała się na równym poziomie i wynosiła w przedziale od 20,61% w roku 2010 do 20,14% w roku 2014. Zauważalna jest zatem niewielka tendencja spadkowa, która jednak ze względu na niski poziom odchylenia od średniej wieloletniej nie powinna istotnie wpływać w najbliższych 10 latach na demograficzny potencjał Gminy Stęszew.

Tabele nr 10, Ludność gminy Stęszew w wieku produkcyjnym w latach 2010 - 2014

kategoria danych	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku produkcyjnym jako procent ludności ogółem	66,03%	65,79%	65,55%	65,22%	64,62%
mężczyźni	5038	5081	5123	5104	5101
kobiety	4506	4525	4550	4542	4527
Ogółem	9544	9606	9673	9646	9628

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew

W latach 2010 – 2014 nastąpił procentowy spadek udziału grupy ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ludności ogółem z 66,03% w roku 2010 do 64,62 procent w roku 2014 (o 1,41 pp). Czynniki te nie jest korzystny choć jego skala nie powinna w istotny sposób wpłynąć na sytuację demograficzną na terenie gminy Stęszew w następnych 10 latach.

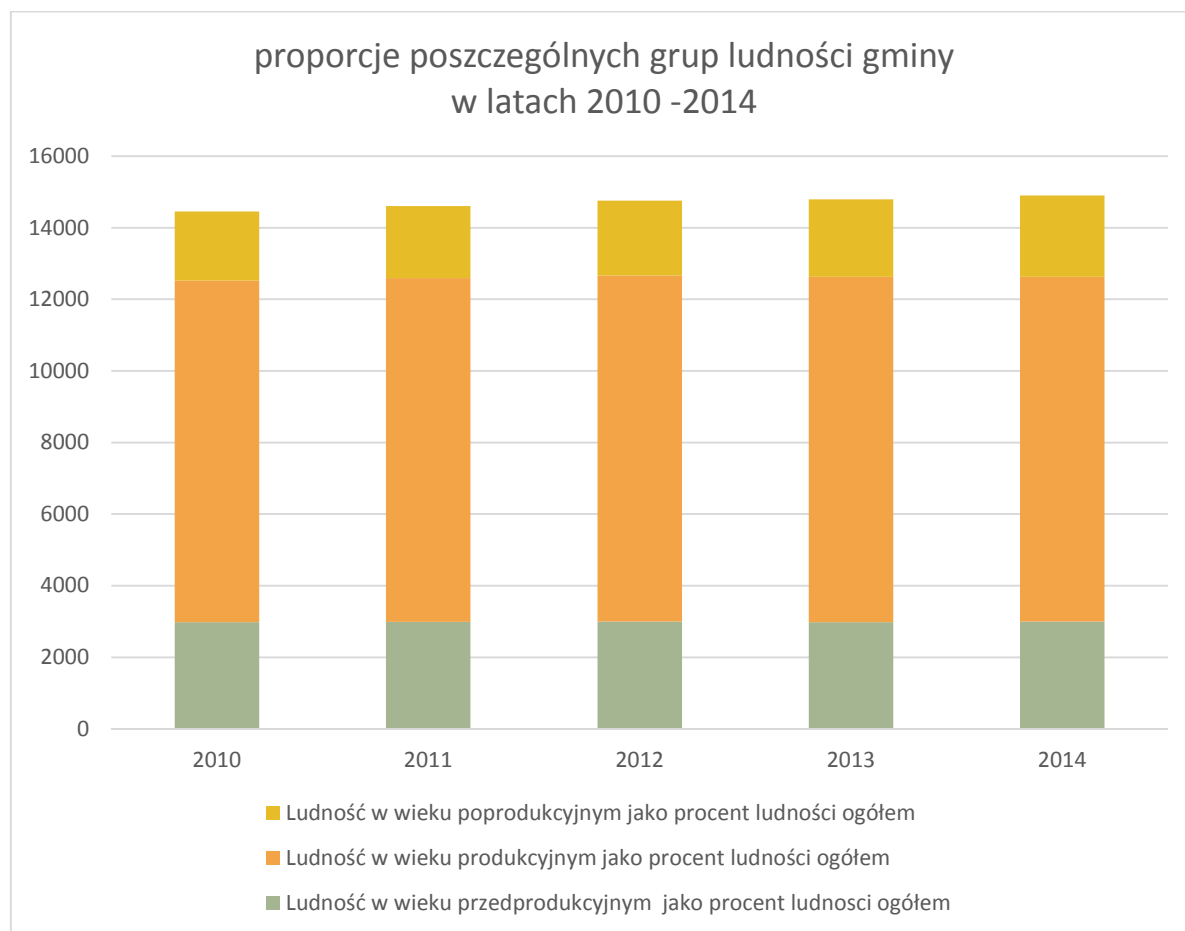
Tabela nr 11, Ludność gminy Stęszew w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010 – 2014

kategoria danych	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku poprodukcyjnym jako procent ludności ogółem	13,35%	13,73%	14,16%	14,65%	15,24%
Mężczyźni	552	577	610	655	693
kobiety	1378	1427	1479	1512	1578
Ogółem	1930	2004	2089	2167	2271

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Stęszew

W latach 2010 – 2014 nastąpił procentowy wzrost udziału liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem (o 1,89 pp). Ze względu na niski przyrost naturalny i niewielką liczbę urodzeń na terenie Gminy Stęszew można oczekiwać, iż tendencja ta w następnych dekadach będzie się nasilać co może doprowadzić w przyszłości do wystąpienia nowych problemów społecznych związanych z opieką nad osobami starszymi w znacznie większym nasileniu niż ma to miejsce przy obecnej strukturze wiekowej społeczności gminy.

Rysunek nr 3, Zmiany liczby ludności w poszczególnych grupach wiekowych na przestrzeni lat 2010 – 2014

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Tabela nr 12, Wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy Stęszew (stan 31.12.2014)

Wskaźnik obciążenia demograficznego		
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Osoba	54,7
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Osoba	75,7
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Osoba	23,6

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Dodatkowo analiza danych szczegółowych wskazuje, iż problem wzrostu udziału grupy osób w wieku poprodukcyjnym będzie się w najbliższych latach nasilał.

Tabela nr 13, Szczegółowe rozkłady ludności w wieku produkcyjnym w oparciu o kryterium wieku, płci i miejsca zamieszkania.

16-19		
Ogółem		
Ogółem	osoba	678
w miastach	osoba	245
na wsi	osoba	433
Mężczyźni		
Ogółem	osoba	348
w miastach	osoba	121
na wsi	osoba	227
Kobiety		
Ogółem	osoba	330
w miastach	osoba	124
na wsi	osoba	206
20-24		
Ogółem		
Ogółem	osoba	1068
w miastach	osoba	384
na wsi	osoba	684
Mężczyźni		
Ogółem	osoba	579
w miastach	osoba	211

na wsi	osoba	368
Kobiety		
Ogółem	osoba	489
w miastach	osoba	173
na wsi	osoba	316
25-34		
Ogółem		
Ogółem	osoba	2464
w miastach	osoba	988
na wsi	osoba	1476
Mężczyźni		
Ogółem	osoba	1234
w miastach	osoba	473
na wsi	osoba	761
Kobiety		
Ogółem	osoba	1230
w miastach	osoba	515
na wsi	osoba	715
35-44		
Ogółem		
Ogółem	osoba	2261
w miastach	osoba	912
na wsi	osoba	1349
Mężczyźni		
Ogółem	osoba	1135

w miastach	osoba	442
na wsi	osoba	693
Kobiety		
Ogółem	osoba	1126
w miastach	osoba	470
na wsi	osoba	656
45-54		
Ogółem		
Ogółem	osoba	1919
w miastach	osoba	725
na wsi	osoba	1194
Mężczyźni		
Ogółem	osoba	950
w miastach	osoba	360
na wsi	osoba	590
Kobiety		
Ogółem	osoba	969
w miastach	osoba	365
na wsi	osoba	604
55-64		
Ogółem		
Ogółem	osoba	2079
w miastach	osoba	862
na wsi	osoba	1217
Mężczyźni		

Ogółem	osoba	1033
w miastach	osoba	412
na wsi	osoba	621
Kobiety		
Ogółem	osoba	1046
w miastach	osoba	450
na wsi	osoba	596

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

2.2 Aspekty społeczne

Wykonując diagnozę sytuacji materialnej społeczności gminy Stęszew odwołano się do badań przeprowadzonych w roku 2013 na zlecenie regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu w ramach projektu unijnego „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”¹⁸, w których diagnozą społeczną objęto wszystkie gminy z terenu województwa wielkopolskiego. Na poziomie gminy badano następujące czynniki mające wpływ na sytuację społeczną ludności:

- ludność według grup płci i wieku
- wydatki na opiekę społeczną
- dochód na mieszkańca
- liczbę i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych
- kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku ogółem
- liczbę osób korzystających ze środowiskowej opieki społecznej
- liczbę osób korzystających ze świadczeń rodzinnych

¹⁸ Źródło: www.rops.poznan.pl

- współczynnik skolaryzacji

Prezentując wyniki badań porangowano gminy z terenu województwa wielkopolskiego oraz gminy w poszczególnych powiatach w oparciu o trzy wymiary:

1. Sytuacja finansowa ludności gminy – wymiar finansowy
2. Sytuacja ludności gminy w kontekście rynku pracy – wymiar rynku pracy
3. Sytuacja życiowa ludności gminy – wymiar warunków życia

Dodatkowo zaprezentowano wskaźnik syntetyczny mierzący poziom ubóstwa na terenie danej gminy.

W kontekście Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016– 2026 warto opisać wyjściową sytuację społeczną w gminie Stęszew zdiagnozowaną w roku 2013 przede wszystkim w kontekście innych gmin z terenu powiatu poznańskiego.

Według wskaźnika syntetycznego monitorującego zbiorczy wskaźnik ubóstwa Gmina Stęszew z wynikiem 0,893 - na tle powiatu poznańskiego sytuowała się w roku 2012 na miejscu czwartym od końca wyprzedzając takie gminy jak: Luboń (wynik 0,864), Czerwonak (wynik 0,790), Murowana Goślina (wynik 0,701). Gmina Stęszew w tym kontekście miała dystans do liderów powiatu poznańskiego pod względem likwidacji problemu ubóstwa takich jak Suchy Las (wynik 2,457), czy Tarnowo Podgórne (wynik 2, 186).

Pod względem wskaźnika odpowiadającego za wymiar finansowy Gmina Stęszew na tle innych gmin powiatu poznańskiego wypadła już dużo lepiej zajmując siódme miejsce w powiecie poznańskim z wynikiem 0,431 w kontekście gminy Pobiedziska ze wskazaniem ujemnym (wynik – minus 0,180) oraz w kontekście lidera gminy Suchy Las ze wskazaniem – wynik 2,341.

W wymiarze rynku pracy Gmina Stęszew uzyskała w omawianym badaniu wskaźnik 1,412 wyprzedzając następujące gminy powiatu poznańskiego: Puszczykowo (wynik 1,359) oraz Czerwonak (wynik 1,336) i ustępując liderom takim jak Dopiewo (wynik 2,043) i Buk (wynik 2,058).

W wymiarze warunków życia Gmina Stęszew uzyskała wynik 0,836 co sytuuje ją przed gminami Murowana Goślina (wynik 0,467), Kostrzyn (wynik 0,536), Czerwonak (wynik 0,626), ale zdecydowanie za liderami powiatu poznańskiego gminą Tarnowo Podgórne (wynik 3,303) i Suchy Las (wynik 3,209).

W kontekście wszystkich gmin województwa wielkopolskiego sytuacja Gminy Stęszew w obszarze problematyki społecznej rysuje się dobrze, co potwierdzają wyniki uzyskane w

cytowanym badaniu. Jednakże na tle gmin powiatu poznańskiego wyniki nie wypadają już tak jednoznacznie pozytywnie.

2.3. Strefa Gospodarcza

Na terenie Gminy Stęszew według danych GUS na koniec 2014 roku funkcjonowało ogółem 1779 przedsiębiorstw. Blisko 94% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników, jedynie 5% stanowiły firmy do 49 pracowników, a tylko 1% firmy większe (ponad 249 pracowników).

Tabela nr 14, Przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie Gminy Stęszew na koniec 2014 roku

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WG REJESTRU REGON (DANE ROCZNE)		
Podmioty wg klas wielkości		
I kwartał		
Ogółem	-	1779
0 – 9	-	1668
10 – 49	-	90
50 – 249	-	21

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Na obszarze gminy działało, w 2014 roku, 31 podmiotów w sektorze publicznym, w tym 22 jednostki państwowe i samorządowe prawa budżetowego, jedno przedsiębiorstwo państwowe oraz trzy spółki handlowe.

Tabela nr 15, Podmioty w sektorze publicznym funkcjonujące na terenie Gminy Stęszew na koniec 2014 roku

Podmioty w sektorze publicznym wg form prawnych		
31.12.2014		
Wpisane		
sektor publiczny ogółem	-	31
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	-	22
przedsiębiorstwa państwowe	-	1
spółki handlowe	-	3

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Zdecydowana większość firm zarejestrowanych w 2014 roku na terenie gminy Stęszew pochodzi z sektora prywatnego, ogółem 1748 firm, w tym 1371 to zarejestrowane osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, jedynie 34 podmioty to spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego.

Tabela nr 16, Podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym funkcjonujące w Gminie Stęszew na koniec 2014 roku

Podmioty w sektorze prywatnym wg form prawnych		
31.12.2014		
Wpisane		
sektor prywatny ogółem	-	1748
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	1371
spółki handlowe	-	146
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	34
Spółdzielnie	-	8
stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	-	1

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Tendencja dotycząca dynamiki rejestrowania oraz wyrejestrowywania nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy w roku 2014 wskazuje na fakt większej ilości nowo zakładanych przedsiębiorstw (154), w stosunku do przedsiębiorstw wyrejestrowywanych (119).

Tabela nr 17, Podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w roku 2014.

Rok		
Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru na początek 2014 r.		
sektor prywatny ogółem	-	1748
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	1371
spółki handlowe	-	146
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	34
Spółdzielnie	-	8
Fundacje	-	1
stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	-	23
nowo zarejestrowane		
sektor prywatny ogółem	-	154
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	125
spółki handlowe	-	13
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	4
Fundacje	-	1
stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	-	1
Wyrejestrowane		
sektor prywatny ogółem	-	119
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	116
spółki handlowe	-	1

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Według danych GUS z 2014 roku na terenie gminy Stęszew zarejestrowanych było w podziale zbioru rodzajów działalności społeczno- gospodarczej (PKD), najwięcej - 437 podmiotów prywatnych, w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle), następnie w sekcji F – 301 podmiotów (Budownictwo), kolejno, w sekcji C – 255 podmiotów (Przetwórstwo przemysłowe), w sekcji H – 166 podmiotów (Transport i gospodarka magazynowa), w sekcji M – 129 podmiotów (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) oraz w sekcji S i T – 108 podmiotów (S- pozostała działalność usługowa, T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby). Najmniej podmiotów – 2, zostało zaś zarejestrowanych w sekcji O (Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne) oraz w sekcji B – 6 podmiotów (Górnictwo i wydobywanie) i sekcji E – 7 podmiotów (Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją).

Tabela nr 18, Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Stęszew wg podziału na sekcje i działy gospodarki narodowej wg danych GUS na koniec 2014 r.

Rok 2104		
Ogółem		
Ogółem	-	1779
Sekcja A	-	57
Sekcja A dział 01	-	48
Sekcja A dział 02	-	9
Sekcja B	-	6
Sekcja B dział 08	-	5
Sekcja B dział 09	-	1
Sekcja C	-	256
Sekcja C dział 10	-	16
Sekcja C dział 11	-	1
Sekcja C dział 12	-	1

Sekcja C dział 13	-	20
Sekcja C dział 14	-	12
Sekcja C dział 15	-	4
Sekcja C dział 16	-	28
Sekcja C dział 17	-	2
Sekcja C dział 18	-	19
Sekcja C dział 20	-	8
Sekcja C dział 22	-	13
Sekcja C dział 23	-	8
Sekcja C dział 24	-	1
Sekcja C dział 25	-	46
Sekcja C dział 27	-	2
Sekcja C dział 28	-	2
Sekcja C dział 29	-	5
Sekcja C dział 31	-	36
Sekcja C dział 32	-	6
Sekcja C dział 33	-	26
Sekcja E	-	8
Sekcja E dział 36	-	1
Sekcja E dział 37	-	1
Sekcja E dział 38	-	6
Sekcja F	-	301
Sekcja F dział 41	-	64
Sekcja F dział 42	-	24
Sekcja F dział 43	-	213

Sekcja G	-	438
Sekcja G dział 45	-	97
Sekcja G dział 46	-	128
Sekcja G dział 47	-	213
Sekcja H	-	166
Sekcja H dział 49	-	149
Sekcja H dział 52	-	14
Sekcja H dział 53	-	3
Sekcja I	-	35
Sekcja I dział 55	-	10
Sekcja I dział 56	-	25
Sekcja J	-	26
Sekcja J dział 58	-	2
Sekcja J dział 59	-	1
Sekcja J dział 61	-	5
Sekcja J dział 62	-	15
Sekcja J dział 63	-	3
Sekcja K	-	44
Sekcja K dział 64	-	5
Sekcja K dział 66	-	39
Sekcja L	-	43
Sekcja M	-	130
Sekcja M dział 69	-	39
Sekcja M dział 70	-	14
Sekcja M dział 71	-	28

Sekcja M dział 73	-	23
Sekcja M dział 74	-	19
Sekcja M dział 75	-	7
Sekcja N	-	48
Sekcja N dział 77	-	8
Sekcja N dział 78	-	3
Sekcja N dział 80	-	2
Sekcja N dział 81	-	16
Sekcja N dział 82	-	19
Sekcja O	-	4
Sekcja P	-	40
Sekcja Q	-	47
Sekcja Q dział 86	-	43
Sekcja Q dział 87	-	1
Sekcja Q dział 88	-	3
Sekcja R	-	22
Sekcja R dział 90	-	5
Sekcja R dział 91	-	2
Sekcja R dział 93	-	15
Sekcje S i T	-	108
Sekcja S dział 94	-	58
Sekcja S dział 95	-	14
Sekcja S dział 96 i Sekcja T dział 97 i 98	-	36
sektor publiczny		
Ogółem	-	31

Sekcja A	-	1
Sekcja C	-	1
Sekcja E	-	1
Sekcja G	-	1
Sekcja J	-	1
Sekcja L	-	1
Sekcja M	-	1
Sekcja O	-	2
Sekcja P	-	18
Sekcja Q	-	1
Sekcja R	-	3
sektor prywatny		
Ogółem	-	1748
Sekcja A	-	56
Sekcja B	-	6
Sekcja C	-	255
Sekcja E	-	7
Sekcja F	-	301
Sekcja G	-	437
Sekcja H	-	166
Sekcja I	-	35
Sekcja J	-	25
Sekcja K	-	44
Sekcja L	-	42
Sekcja M	-	129

Sekcja N	-	48
Sekcja O	-	2
Sekcja P	-	22
Sekcja Q	-	46
Sekcja R	-	19
Sekcje S i T	-	108

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

W sektorze publicznym najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w sektorze P – 18 (Edukacja), następnie w sektorze R – 3 podmioty (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją), w sektorze O – 2 podmioty (Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne). Kolejno w sektorach A (Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo), C (Przetwórstwo przemysłowe), E (Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją), G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle), J (Informacja i komunikacja), L (Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości), M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), Q (Opieka zdrowotna i pomoc społeczna) po jednym podmiocie.

Tabela nr 19, Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według formy prawnej

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według formy prawnej		
Rok 2014		
Przedsiębiorstwa państwowe ogółem	-	1
Przedsiębiorstwa państwowe w sekcjach B,C,D,E	-	1
Spółdzielnie ogółem	-	8
Spółdzielnie w sekcji A	-	5
Spółdzielnie w sekcji G	-	2
Spółki handlowe ogółem	-	149
Spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego razem	-	34
Spółki handlowe - w sekcjach B,C,D,E	-	52
Spółki handlowe - w sekcji F	-	11
Spółki handlowe - w sekcji G	-	47
Spółki handlowe - w sekcji L	-	1
Spółki handlowe - akcyjne razem	-	1
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością razem	-	116
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem kapitału zagranicznego	-	34
Spółki cywilne ogółem	-	119

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Według danych GUS na terenie gminy Stęszew w roku 2014 funkcjonowało, ze względu na formę prawną działalności gospodarczej jedno przedsiębiorstwo państwowe, osiem spółdzielni oraz 149 spółek handlowych, w tym 116 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, a także 119 spółek cywilnych.

Specjalna Strefa Ekonomiczna

Gmina Stęszew posiada obecnie tereny inwestycyjne w Strykowie, których większość objęta jest statusem specjalnej strefy ekonomicznej. Tereny te są częścią obszaru Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Atutem tych terenów, poza atrakcyjną lokalizacją, jest dogodny dostęp do wszystkich mediów. Tereny inwestycyjne w Strykowie położone są przy drodze krajowej Poznań- Zielona Góra nr 32, w niedalekiej odległości od węzła komunikacyjnego autostrady A2- Świecko- Warszawa w Komornikach. Dodatkowym atutem jest bliskość realizowanego obecnie odcinka drogi ekspresowej S5 Poznań- Wrocław wraz z węzłem komunikacyjnym zlokalizowanym w odległości ok. 3 km od terenu SEE. Strykowo posiada pełną infrastrukturę techniczną wraz z rozdzielnią gazu wysokiego i niskiego ciśnienia, rozdzielnią prądu oraz oczyszczalnią ścieków. Pobliskie działki uzbrojone są w przyłącza gazu, prądu, kanalizacji sanitarnej, wody oraz telefonii stacjonarnej, za pośrednictwem światłowodu biegnącego wzdłuż drogi nr 32.

2.4 Rynek pracy w Gminie Stęszew

Gmina Stęszew jest w głównej mierze gminą rolniczą. Sytuacja ta wpływa bezpośrednio na kwestie związane z rynkiem pracy. Szerzej sprawy związane z rolnictwem zostały opisane w Strategii w rozdziale 3.1 Rolnictwo. Bezrobocie w gminie w roku 2014 wynosiło ogółem 2,6 %. Zdecydowanie więcej kobiet pozostawało bez pracy – 3,1 %, niż mężczyźni – 2,1 %. W liczbach bezwzględnych suma ta wyniosła ogółem 247 osób.

Tabela nr 20, Bezrobocie na terenie gminy Stęszew w roku 2014.

	Jednostka miary	2014
BEZROBOCIE REJESTROWANE		
Bezrobotni zarejestrowani wg płci		
Ogółem	osoba	247
Mężczyźni	osoba	108
Kobiety	osoba	139
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci		
Ogółem	%	2,6
Mężczyźni	%	2,1
Kobiety	%	3,1

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Sytuacja na rynku pracy w gminie Stęszew wydaje się być od kilku lat stabilna, w roku 2010 na obszarze gminy bezrobocie wyniosło ogółem 2,6%. Także i w roku 2010 więcej kobiet nie posiadało stałego zatrudnienia – 3,1 %, niż mężczyzn – 2,3 %.

Tabela nr 21, Bezrobocie na terenie gminy Stęszew w roku 2010.

	Jednostka miary	2010
BEZROBOCIE REJESTROWANE		
Bezrobotni zarejestrowani wg płci		
Ogółem	osoba	251
Mężczyźni	osoba	117
Kobiety	osoba	134
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci		
Ogółem	%	2,6
mężczyźni	%	2,3
Kobiety	%	3,0

Źródło: dane GUS (www.stat.gov.pl)

Gmina Stęszew w porównaniu z gminami znajdującymi się w obrębie powiatu poznańskiego analogicznie plasuje się na średniej pozycji w kontekście ilości osób bezrobotnych.

2.5 Oświata

Na terenie gminy Stęszew znajdują się cztery szkoły podstawowe, jedna szkoła podstawowa filialna w Trzebawiu, jedna szkoła podstawowa w Zespole Szkół Specjalnych, trzy gimnazja w tym jedno w Zespole Szkół Specjalnych oraz cztery przedszkola i jeden oddział przedszkolny Filia Trzebaw.

Tabela nr 22, Aktualna liczba dzieci uczęszczająca do przedszkoli w gminie Stęszew - 2015/2016

Nazwa placówki	Liczba dzieci
Przedszkole w Stęszewie	312
Szkoła Podstawowa w Stęszewie – Oddział Przedszkolny Filia Trzebaw	19
Przedszkole w Modrzu	69
Przedszkole w Jeziorkach	55
Przedszkole w Strykowie	43

Źródło: ZEAS Stęszew-stan sierpień 2015.

Ogółem we wszystkich oddziałach przedszkolnych znajdujących się na terenie gminy Stęszew w roku szkolnym 2015/2016 znajduje się – 498 dzieci.

W szkole podstawowej w Strykowie znajdują się oddziały nauczania początkowego I-III. Szkoła w Trzebawiu stanowi obecnie filię szkoły podstawowej w Stęszewie, uczęszcza do niej w roku szkolnym 2015/2016 jedynie ośmioro uczniów.

Tabela nr 23, Liczba chłopców i dziewczynek w poszczególnych klasach 1-6 w roku szkolnym 2015/2016.

Szkoły Podstawowe		Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI
Jeziorki	chłopcy	20	7	8	10	15	6
	dziewczynki	18	9	13	11	6	10
Sęszew	chłopcy	95	96	39	45	59	40
	dziewczynki	72	82	46	44	42	49
Szkoła Filialna – Trzebaw	chłopcy	-	-	6	-	-	-
	dziewczynki	-	-	2	-	-	-
Modrze	chłopcy	9	22	6	16	13	12
	dziewczynki	10	22	6	19	11	21
Strykowo (kl. I – III)	chłopcy	9	14	7	-----	-----	-----
	dziewczynki	8	12	6	-----	-----	-----
Zespół Szkół Specjalnych w Sęszewie - Szkoła podstawowa	chłopcy	3	-	2	2	3	3
	dziewczynki	1	-	2	3	1	2

Źródło: ZEAS Sęszew-stan sierpień 2015.

Ogółem we wszystkich przedszkolach i oddziale przedszkolnym znajdujących się na terenie gminy Sęszew w roku szkolnym 2015/2016 znajduje się – 498 dzieci.

W szkole podstawowej w Strykowie znajdują się oddziały nauczania początkowego I-III. Szkoła w Trzebawiu stanowi obecnie filię szkoły podstawowej w Sęszewie, uczęszcza do niej w roku szkolnym 2015/2016 ośmioro uczniów (klasa III).

Ogółem do wszystkich szkół podstawowych znajdujących się na terenie gminy Sęszew uczęszcza w roku szkolnym 2015/2016 – 1095 uczniów. Najwięcej uczniów korzysta z oferty edukacyjnej szkoły podstawowej w Sęszewie, najmniej z oferty szkoły podstawowej filialnej

w Trzebawiu. W Zespole Szkół Specjalnych w Stęszewie (szkoła podstawowa) naukę pobiera obecnie 22 uczniów.

Na terenie gminy znajdują się trzy gimnazja, w tym gimnazjum w Zespole Szkół Specjalnych w Stęszewie.

Tabela nr 24, Liczba chłopców i dziewczynek w poszczególnych klasa 1-3 Gimnazja w roku szkolnym 2015/2016.

Gimnazja		Kl. I	Kl. II	Kl. III
Stęszew	chłopcy	52	52	54
	dziewczynki	41	42	45
Strykowo	chłopcy	25	27	29
	dziewczynki	12	31	19
Zespół Szkół Specjalnych w Stęszewie – Gimnazjum	chłopcy	4	3	5
	dziewczynki	1	3	1

Źródło: ZEAS Stęszew-sierpień 2015.

Ogółem we wszystkich gimnazjach znajdujących się na terenie gminy Stęszew z oferty edukacyjnej korzysta w roku szkolnym 2015/2016 – 446 uczniów.

Placówki oświatowe działające na obszarze gminy Stęszew oferują swoim wychowankom zróżnicowaną gamę zajęć pozalekcyjnych, w tym między innymi zajęcia rozwijające kompetencje matematyczno – informatyczne, humanistyczne, artystyczne, sportowe oraz biologiczno-chemiczne.

Tabela nr 25, Wykaz zajęć pozalekcyjnych w poszczególnych placówkach oświatowych (szkoły podstawowe) w roku szkolnym 2015/2016.

Placówka – rodzaj zajęć pozalekcyjnych	Ilość grup	uwagi
Szkoła Podstawowa w Stęszewie		
1. artystyczne	6	
2. teatralne	5	
3. polonistyczne	4	
4. matematyczne	1	
5. sportowe	5	
6. j. angielskiego	5	
7. j. niemieckiego	2	
8. historyczne	1	
9. plastyczne	1	
10. komputerowe	2	
11. przyrodnicze	2	
12. muzyczne	3	
13. komunikacyjne	1	
14. Odyseja Umysłu	1	
15. kinomaniak	1	40 grup
Szkoła Podstawowa w Jeziorkach		
1. artystyczne	1	
2. komunikacyjne	1	
3. religijne	1	
4. taneczne	1	
5. zajęcia dla dzieci zdolnych	4	
6. sportowe	2	10 grup
Szkoła Podstawowa w Modrzu		
1. rekreacyjno-sportowe	3	
2. muzyczne	2	
3. przyrodnicze	1	
4. matematyczne	2	
5. matematyczno-polonistyczne kl.	1	
I-III	2	
6. polonistyczne	1	

7. plastyczne 8. j. Angielskiego	1	13 grup
Szkoła Podstawowa w Strykowie 1. teatralne 2. plastyczne 3. j. angielskiego 4. sportowe 5. misyjne	1 1 1 1 1	5 grup

Źródło: ZEAS Stęszew-sierpień 2015.

Tabela nr 26, Wykaz zajęć pozalekcyjnych w poszczególnych placówkach oświatowych (gimnazja) w roku szkolnym 2015/2016

Gimnazjum w Stęszewie 1. sportowe 2. biologiczno-chemiczne 3. teatralne 4. matematyczne 5. fizyczne 6. gier fabularnych RPG 7. gier planszowych 8. klub filmowy 9. fotograficzne 10. robotyki	4 2 1 1 1 1 1 1 1 1	14 grup
Gimnazjum w Strykowie 1. polonistyczne 2. matematyczne 3. biologiczno-chemiczne 4. geograficzne 5. fizyczne 6. sportowe 7. historyczne 8. artystyczne 9. informatyczne 10. misyjne	2 1 1 1 1 2 1 1 1 1	12 grup

Źródło: ZEAS Stęszew –sierpień 2015

Na terenie gminy Stęszew zatrudnionych jest ogółem w placówkach oświatowych 194 nauczycieli.

W tym liczba nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych placówkach kształtuje w roku szkolnym 2015/2015 się następująco:

- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jeziorkach**

przedszkole - 3 nauczycieli

szkoła - 14 nauczycieli

- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Modrzu**

przedszkole - 4 nauczycieli

szkoła - 16 nauczycieli

- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strykowie**

przedszkole - 3 nauczycieli

szkoła - 7 nauczycieli

- **Szkoła Podstawowa w Stęszewie - 60 nauczycieli**

Filia Trzebaw

- 1 nauczyciel (szkoła)

- 1 nauczyciel (przedszkole)

Razem – 62 nauczycieli

- **Zespół Szkół Specjalnych w Stęszewie**

Szkoła podstawowa + gimnazjum - łącznie 14 nauczycieli

- **Gimnazjum w Stęszewie** - 30 nauczycieli

- **Gimnazjum w Strykowie** - 15 nauczycieli

- **Przedszkole w Stęszewie** - 26 nauczycieli

2.6 System bezpieczeństwa publicznego

Kwestia bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Stęszew jest regulowana poprzez stworzone zintegrowane plany szczegółowe zwiększające bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy takie jak

- Plan Obrony Cywilnej Gminy Stęszew
- Plan Zarządzania Kryzysowego
- Plan ochrony zabytków
- Plan ochrony przed powodzią.

Na terenie Gminy Stęszew funkcjonuje też Zespół Zarządzania Kryzysowego– W sytuacjach szczególnie trudnych, w zależności od potrzeb, Gmina Stęszew ma możliwość korzystania także z pomocy zewnętrznej.

Istotnymi elementami systemu bezpieczeństwa w Gminie Stęszew są jednostki Ratownictwa Ochotniczej Straży Pożarnej (Strykowo, Stęszew), a także Komenda Miejska, której strukturą jest Komisariat Policji zlokalizowany przy ul. Poznańskiej 19 w Stęszewie.

Ochotnicza Straż Pożarna w Strykowie funkcjonuje w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego.

Gmina Stęszew w sytuacjach kryzysowych dysponuje dźwiękowym systemem alarmowania obejmujący 100% obszaru gminy (15 syren) z Cyfrowym Systemie Zarządzania Syrenami funkcjonujący w Wojewódzkim Systemie Alarmowania i Ostrzegania.

2.7 Ochrona zdrowia

Działania podstawowej opieki zdrowotnej obejmują swoim zakresem wsparcie osób chorych oraz zdrowych. Zakres oferowanych świadczeń zależy przede wszystkim od możliwości ekonomicznych, a także organizacyjnych danej jednostki samorządowej.

Główną rolę w systemie podstawowej opieki zdrowotnej pełni lekarz rodzinny, który współpracuje zarówno z opieką specjalistyczną jak i opieką społeczną.

Na terenie gminy Stęszew dostęp do placówek opieki zdrowotnej ilustruje tabela nr 28.

Tabela nr 27, Opieka zdrowotna na terenie gminy Stęszew – 2014 rok.

	Jednostka miary	2014
PRZYCHODNIE - AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA (STAN W DNIU 31 XII 2014)		
Przychodnie		
Ogółem	ob.	7
praktyki lekarskie w miastach	--	2
przychodnie na 10 tys. ludności	ob.	5
Podstawowa opieka zdrowotna - porady		
porady ogółem		
Ogółem	-	54902
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie		
porady lekarskie ogółem		
Ogółem	-	65764
APTEKI I PUNKTY APTECZNE		
Apteki ogólnodostępne		
Apteki	ob.	3
mgr farmacji	osoba	5
Apteki - wskaźniki		
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	4966

Zródło: stat.gov.pl

Na obszarze gminy Stęszew działają następujące placówki opieki zdrowotnej

- NZOZ Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Medicor” w Stęszewie

- NZOZ Ośrodek Zdrowia „Strażak” w Strykowie
- NZOZ Zespołu Lekarza Rodzinnych „Promed” Piotr Raguszcza w Stęszewie
- NZOZ Przychodnia Specjalistyczna „Jakubowska – Medica” w Stęszewie
- NZOZ „Zdrowie” w Stęszewie
- Pediatryczny Gabinet Lekarski w Stęszewie

ul. Laskowa 15

- Gabinet Lekarski Medycyny Pracy – lek. med. Renata Turbańska w Stęszewie
- Gabinet Rehabilitacyjny „Antidotum” w Stęszewie
- Psychiatra – dr Marta Malinowska – Kubiak
- Specjalista Laryngolog i Foniatra – dr med. Jadwiga Rejmaniak, - Stęszew
- Gabinet Dermatologiczny – lek. med. Jolanta Rosa – Stęszew
- Ginekologia, położnictwo, medycyna ogólna – Gabinet Lekarski Grażyna Gugala – Strykowo
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Luboniu – filia Stęszew
- JDK Gabinet Psychologiczno- Logopedyczny w Stęszewie

Ponadto na terenie gminy Stęszew praktykę prowadzą następujące gabinety stomatologiczne oraz pracownie protetyczne:

- Lekarz Stomatolog Iwona Zantkiewicz- Bajerlein, Krzysztof Zantkiewicz- Stęszew
- Gabinet Stomatologiczny Katarzyna i Artur Bartoszek – Stęszew
- Stomatologia S.C. Barbara Kucharska- Stęszew
- Stomatologia Świderscy – Stęszew
- Laboratorium Techniki Dentystycznej Bartosz Poloszyk – Stęszew
- Pracownia Techniki Dentystycznej – Anna Borys

Na obszarze gminy Stęszew funkcjonuje obecnie pięć aptek, w tym jeden punkt apteczny w Strykowie. Pozostałe apteki usytuowane są na terenie miasta Stęszew.

Na terenie gminy funkcjonuje także Rejonowa Stacja Pogotowia Ratunkowego na mocy umowy podpisanej w dniu 2 stycznia 2013 roku pomiędzy Urzędem Miejskim Gminy a Samodzielnym Publicznym ZOZ z Poznania w sprawie wydzierżawienia pomieszczeń dla ratowników medycznych oraz garażu dla karetki, znajdujących się w budynku przy ul. Poznańskiej 11 a. W ten sposób Gmina stwarzając warunki lokalowe dla zespołu ratowniczego przyczyniła się do tego, iż karetka wypadkowa stacjonuje w Stęszewie 24 h na dobę.

2.8 Kultura, sport, turystyka

Na terenie gminy Stęszew koordynacją oraz organizacją życia kulturalnego zajmuje się Dom Kultury w Stęszewie. Działalność kulturalna inicjowana jest także w wielu wiejskich miejscowościach poprzez działanie świetlic, egzystują one obecnie w Modrzu, Sapowicach, Tomiczkach, Wronczynie oraz Zamysławie. Ponadto w Stęszewie znajduje się Muzeum Regionalne, a także Biblioteka Publiczna z filiami w Strykowie, Będlewie, Trzebawiu, Jeziorkach.

W Sapowicach, w pomieszczeniach pałacowych, usytuowany jest ośrodek Biblioteki im. Raczyńskich w Poznaniu.

Statystyczne sprawozdanie z działalności instytucji kultury za rok 2014 na terenie gminy Stęszew ilustruje tabela nr 28.

Tabela nr 28, Sprawozdanie z działalności instytucji kulturalnych na terenie gminy Stęszew, rok 2014.

	Jednostka miary	2014
BIBLIOTEKI		
Placówki biblioteczne		
biblioteki i filie	ob.	6
pracownicy bibliotek	osoba	9
Księgozbiór	wol.	65389
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	ob.	3
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku	ob.	3
Komputeryzacja bibliotek		
placówki biblioteczne		

komputery użytkowane w bibliotece ogółem	szt.	25
komputery użytkowane w bibliotece dostępne dla czytelników	szt.	20
komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	szt.	20
biblioteki, które umożliwiają podłączenie komputera (urządzenia mobilnego) do Internetu bezprzewodowego w bibliotece	szt.	6
biblioteki, które umożliwiają korzystanie z Internetu szerokopasmowego	szt.	6
biblioteki, które oferują katalog on-line	szt.	6
MUZEA		
Muzea		
muzea łącznie z oddziałami	ob.	1
zwiedzający muzea i oddziały	osoba	1431
zwiedzający muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców	osoba	966
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	ob.	1
Muzea w gestii samorządu gmin, powiatów i miast na prawach powiatu		
muzea łącznie z oddziałami	ob.	1
zwiedzający muzea i oddziały	osoba	1431
zwiedzający muzea i oddziały na 1000 ludności	-	96,6
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	ob.	1
Imprezy oświatowe w muzeach		
imprezy oświatowe w muzeach ogółem	szt.	30
imprezy oświatowe w muzeach na 10 tys. mieszkańców	szt.	20,3

Warsztaty	szt.	30
DZIAŁALNOŚĆ DOMÓW, OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC		
Imprezy organizowane przez jednostkę i uczestnicy		
Imprezy		
Ogółem	szt.	35
występy zespołów amatorskich	szt.	6
występy artystów i zespołów zawodowych	szt.	3
prelekcje, spotkania, wykłady	szt.	3
Konkursy	szt.	5
Inne	szt.	18
uczestnicy imprez		
Ogółem	osoba	1900
występy zespołów amatorskich	osoba	300
występy artystów i zespołów zawodowych	osoba	150
prelekcje, spotkania, wykłady	osoba	120
Konkursy	osoba	450
Inne	osoba	880
Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice		
Ogółem	ob.	1
Imprezy	szt.	35
uczestnicy imprez	osoba	1900
zespoły artystyczne	szt.	4
członkowie zespołów artystycznych	osoba	70
koła (kluby)	szt.	2
członkowie kół (klubów)	osoba	50

Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice ogółem i wg organizatorów		
Ogółem	ob.	1
sektor publiczny	ob.	1
Zespoły artystyczne i członkowie		
zespoły artystyczne		
Ogółem	szt.	4
wokalne i chóry	szt.	2
folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	szt.	2
członkowie zespołów artystycznych		
Ogółem	osoba	70
wokalne i chóry	osoba	45
folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele)	osoba	25
Infrastruktura domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic		
obiekty przystosowane dla osób niepełnosprawnych	ob.	1
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	ob.	1
instytucje użytkujące lokal w budynku współużytkowanym z innymi instytucjami/firmami	ob.	1
Pracownie specjalistyczne działające w jednostce		
Plastyczne	szt.	1
Muzyczne	szt.	1
Koła (kluby) i członkowie		
koła (kluby)		
Ogółem	szt.	2
Plastyczne	szt.	1

Seniors	szt.	1
członkowie kół (klubów)		
Ogółem	osoba	50
Plastyczne	osoba	25
Seniors	osoba	25
Kursy organizowane przez jednostkę		
Kursy		
Ogółem	szt.	2
nauki gry na instrumentach	szt.	2
absolwenci ogółem		
Ogółem	osoba	25
nauki gry na instrumentach	osoba	25

Zródło: dane GUS, www.stat.gov.pl

Gmina Stęszew posiada obecnie dobrze rozwiniętą infrastrukturę stanowiącą zaplecze działalności kulturalnej. Na obszarze gminy brakuje jedynie dużej hali widowiskowo – sportowej. Jej budowa planowana jest w najbliższych latach.

Niektóre z obiektów znajdujących się na terenie gminy nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Działalność biblioteki oraz jej filii daje możliwość mieszkańcom skorzystania ze sprzętu komputerowego oraz Internetu, w tym także z Internetu szerokopasmowego. Na uwagę zasługuje fakt, iż biblioteki oferują mieszkańcom dostęp do swoich katalogów on- line.

Na terenie gminy Stęszew działają cztery zespoły artystyczne, w tym dwa folklorystyczne oraz dwa o charakterze wokalnno – chóralnym.

Dom Kultury oraz inne ośrodki kultury zlokalizowane na obszarze gminy Stęszew organizują imprezy o różnym charakterze (występy zespołów zawodowych oraz amatorskich, prelekcje, wykłady, spotkania, konkursy). W roku 2014 odbyło się w sumie 35 imprez. Największym zainteresowaniem cieszyły się w roku ubiegłym konkursy – udział w nich wzięło 450 osób, najmniejszym zaś prelekcje, spotkania oraz wykłady – udział 120 osób. Instytucje kultury

dają mieszkańcom także możliwość udziału w kołach zainteresowań (plastycznych, muzycznych). Na terenie gminy prężnie działa koło seniorów. Stosunkowo mało rozbudowana jest oferta kursów organizowanych przez te instytucje na terenie gminy. W roku 2014 były to jedynie dwa kursy nauki gry na instrumentach. Muzeum Regionalne w Stęszewie oprócz działalności wystawowej prowadzi także działania związane z organizacją imprez o charakterze oświatowym. Na uwagę zasługuje fakt, iż placówkę tę odwiedziło, w 2014 roku, 1431 osób.

Na terenie gminy Stęszew działają liczne zespoły sportowe oraz kluby. Należą do nich: Klub Sportowy *Lipno* Stęszew, Autonomiczna Sekcja Szachowa *Lipno* Stęszew, Stowarzyszenie Sportowe *Tęcza* Skrzynki, Ludowy Zespół Sportowy Wronczyn, Ludowy Zespół Sportowy Strykowo *Spójnia*, Klub Sportowy *Okoń* Sapowice, Uczniowski Klub Sportowy *Dwójka* Stęszew oraz Klub Teakwondo Uczniowski Klub Sportowy *Dragon*-sekcja Stęszew.

Na obszarze gminy znajdują się dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa, w tym przede wszystkim;

- Zespół obiektów sportowych w Stęszewie (obiekt wyposażony w: boisko do piłki nożnej, boisko do hokeja na trawie, boiska wielofunkcyjne „Orlik 2012”, skatepark, siłownię plenerową, plac zabaw, stoły do ping-ponga, szachów/warcabów),
- Place zabaw w Stęszewie z elementem siłowni (ul. Paderewskiego, ul. Słowackiego ul. Błonie),
- Place zabaw w Stęszewie (Plac Kościuszki, ul. Korczaka, ul. B. Chrobrego - nad Jeziorem Lipno)
- Street Workout Park w Stęszewie (ul. B. Chrobrego - nad Jeziorem Lipno i ul. Błonie)
- Wake City s.c. (ul. Bolesława Chrobrego, Stęszew)

Ponadto w miejscowościach znajdujących się na terenie gminy Stęszew zlokalizowane są następujące obiekty o charakterze sportowo- rekreacyjnym:

Skrzynki

- boisko trawiaste,
- plac zabaw z elementami siłowni zewnętrznej

Strykowo

- boisko trawiaste,
- boisko ze sztuczną nawierzchnią,
- plac zabaw,
- siłownia zewnętrzna,
- boiska do piłki plażowej ,
- plac do buli

Wronczyn

- boisko trawiaste,
- boisko ze sztuczną nawierzchnią,
- plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna

Modrze

- boisko trawiaste,
- boisko ze sztuczną nawierzchnią,
- plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna

Jeziorki

- boisko trawiaste
- boisko ze sztuczną nawierzchnią ,
- plac zabaw z elementem siłowni zewnętrznej

Trzebaw

- boisko trawiaste,
- plac zabaw z elementem siłowni zewnętrznej

Sapowice

- boisko trawiaste,
- plac zabaw z elementem siłowni zewnętrznej

Mirosławki

- boisko trawiaste,
- plac zabaw z elementem siłowni zewnętrznej

Będlewo, Dębno, Drożdżyce, Tomiczki, Zamysłowo sołectwo Wielka Wieś,

- plac zabaw ,
- elementy siłowni zewnętrznej

Łódź, Tomice,

- plac zabaw

Gmina Stęszew posiada także:

- Ścieżkę edukacyjną - *Wokół Stęszewa* – obejmującą: Stęszew-Dębno-Dębienko-Witobel-Stęszew
- Trasę Trzech Aktywności po Wielkopolskim Parku Narodowym (zamknięta pętla przeznaczona do uprawiania nordic walking, biegania, w zimie dla narciarstwa biegowego(wspólna inicjatywa gmin Stęszew, Mosina, Puszczykowo, Komorniki)
- Ścieżkę -oznakowanie miejsc wartych zobaczenia na trasie *Krąplewo -Źródółko Żarnowiec -Krąplewo-Wielka Wieś-Miroslawki-Tomice Źródółko Żarnowiec*
- Ścieżkę rowerową *Strykowo-Zamysłowo*.

Gmina Stęszew jest organizatorem licznych imprez sportowych, są to między innymi:

- Memoriał im. Sylwestra Dotki w Piłce Nożnej (piłka nożna halowa)
- rajdy rowerowe
- turnieje piłki nożnej
- Stęszewski Bieg Przełajowy - *Endomondo*
- zawody wędkarskie min. o *puchar Burmistrza Gminy Stęszew*
- biegi
- Marsz Nordic Walking – *Zrób coś dla swojego zdrowia*

2.9 Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe stanowią niezwykle ważny element tak zwanej infrastruktury społecznej, obok sektora publicznego i prywatnego działają w oparciu o artykuł 3 ust. Z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. (tekst jednolity z 2014. 1118 z późn. zm.)

Współpraca Gminy Stęszew z organizacjami pozarządowymi obejmuje współpracę o charakterze finansowym i pozafinansowym. Program współpracy Gminy Stęszew z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, który przyjmowany jest Uchwałą Rady Miejskiej Gminy Stęszew przewiduje priorytetowe zadania publiczne, które mogą być realizowane przez organizacje prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie. Celem Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy oraz wzmacnianie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ww. ustawy.

Na terenie gminy Stęszew działa wiele organizacji pozarządowych. Stan ten ilustruje tabela nr 30.

Tabela nr 29, Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Stęszew – wykaz 2015 rok.

Klub Sportowy Lipno Stęszew
Autonomiczna Sekcja Szachowa „Lipno” Stęszew
Ludowy Zespół Sportowy Wronczyn
Ludowy Zespół Sportowy „Spójnia” Strykowo
Stowarzyszenie Sportowe „Tęcza” Skrzynki
Ludowy Zespół Sportowy „Tornado” Trzebaw / <i>zawieszona działalność</i>
Klub Sportowy „Okoń” Sapowice

Uczniowski Klub Sportowy Dwójka Stęszew
Stowarzyszenie Gmin Mikroregionu WPN
Uniwersytet III Wieku
Klub Teakwondo UKS DRAGON - sekcja Stęszew
Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Stęszewie
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
Polski Związek Wędkarski koło 121 Stęszew
Ludowy Zespół Sportowy "Orzeł" Modrze – zawieszona działalność
Niezależny Związek Zawodowy Pracowników Administracji Samorządowej
Fundacja „aktywnystęszew.pl”
Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa Skaut
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i ich Przyjaciół
Kółko Rolnicze we Wronczynie
Kółko Rolnicze w Będlewie
Kółko Rolnicze w Dębnie
Kółko Rolnicze w Drożdżycach
Kółko Rolnicze w Łodzi
Kółko Rolnicze w Mirosławkach
Kółko Rolnicze w Modrzu
Kółko Rolnicze w Piekarach
Kółko Rolnicze w Sapowicach
Kółko Rolnicze w Słupi
Kółko Rolnicze w Srocku Małym
Kółko Rolnicze w Stęszewie

Kółko Rolnicze w Strykowie
Kółko Rolnicze w Tomicach
Kółko Rolnicze w Tomiczkach
Kółko Rolnicze w Twardowie
Kółko Rolnicze w Wielkiej Wsi
Kółko Rolnicze w Witoblu
OSP Strykowo
OSP Stęszew
OSP Słupia
Kółko Rolnicze w Zamysłowie
Kółko Rolnicze w Zaparcinie

Źródło, Urząd Miasta i Gminy Stęszew, 2015 rok.

Organizacje działające na terenie gminy stanowią cenny zasób, który kształtuje potencjał społeczeństwa obywatelskiego. Gmina Stęszew dysponuje wieloma organizacjami działającymi w obszarze sportu, rekreacji oraz działalności zawodowej.

3. Infrastruktura i Środowisko

3.1 Rolnictwo

Gmina Stęszew należy niewątpliwie do gmin rolniczych, większość jej mieszkańców związanych jest zawodowo z sektorem rolniczym.

Według danych pochodzących ze Spisu Rolnego 2010¹⁹ na obszarze gminy funkcjonowało w 2010 roku 531 gospodarstw rolnych. Powierzchnia gruntów rolnych wynosiła ogółem 10034,56 ha.

Tabela nr 30, Grunty w gminie Stęszew wg Spisu Rolnego z 2010 roku

Rodzaj gruntów	Jednostka miary	2010
grunty ogółem	ha	10034,56
użytki rolne ogółem	ha	9665,95
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	9586,08
pod zasiewami	ha	9072,76
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	14,67
uprawy trwałe	ha	26,10
sady ogółem	ha	26,10
ogrody przydomowe	ha	5,04
łąki trwałe	ha	441,68
pastwiska trwałe	ha	25,83
pozostałe użytki rolne	ha	79,87
las i grunty leśne	ha	108,80
pozostałe grunty	ha	259,81

Źródło: stat.gov.pl

¹⁹ Źródło: stat.gov.pl

Na obszarze gminy Stęszew przeważają gospodarstwa powyżej 5 hektarów (305), stosunkowo duża jest także liczba gospodarstw posiadających ponad 10 hektarów (91).

Tabela nr 31, Wielkość gospodarstw rolnych na terenie gminy Stęszew – dane wg Spisu rolnego z 2010 roku.

Gospodarstwa rolne	Jednostka miary	2010
do 1 ha włącznie	-	134
powyżej 1 ha razem	-	397
1 - 5 ha	-	92
1 - 10 ha	-	154
1 - 15 ha	-	245
5 - 10 ha	-	62
5 - 15 ha	-	153
10 -15 ha	-	91
5 ha i więcej	-	305
10 ha i więcej	-	243
15 ha i więcej	-	152

Źródło: stat.gov.pl

Na obszarze gminy Stęszew przeważa uprawa zbóż podstawowych, często uprawiane są także ziemniaki, oraz buraki cukrowe. Najmniejszy areał zajmuje uprawa warzyw gruntowych.

Tabela nr 32, Gospodarka z uprawą wg rodzajów i powierzchni zasiewów w gminie Stęszew
wg Spisu Rolnego z 2010 roku

Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów		
gospodarstwa rolne ogółem		
Ogółem	-	396
zboża razem	-	382
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	380
Ziemniaki	-	124
uprawy przemysłowe	-	133
buraki cukrowe	-	114
rzepak i rzepik razem	-	36
strączkowe jadalne na ziarno razem	-	3
warzywa gruntowe	-	8
gospodarstwa indywidualne		
Ogółem	-	387
zboża razem	-	374
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	372
Ziemniaki	-	124
uprawy przemysłowe	-	128
buraki cukrowe	-	110
rzepak i rzepik razem	-	32
strączkowe jadalne na ziarno razem	-	3
warzywa gruntowe	-	8
Powierzchnia zasiewów wg rodzaju gospodarstwa		
gospodarstwa rolne ogółem		

Ogółem	ha	9072,76
zboża razem	ha	6687,71
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	6120,73
pszenica ozima	ha	1387,02
pszenica jara	ha	41,15
Żyto	ha	669,86
jęczmień ozimy	ha	416,98
jęczmień jary	ha	808,32
Owies	ha	196,00
pszenżyto ozime	ha	2288,49
pszenżyto jare	ha	82,14
mieszanki zbożowe ozime	ha	35,26
mieszanki zbożowe jare	ha	195,51
kukurydza na ziarno	ha	566,14
Ziemniaki	ha	114,05
uprawy przemysłowe	ha	1779,72
buraki cukrowe	ha	790,39
rzepak i rzepik razem	ha	976,33
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	14,74
warzywa gruntowe	ha	13,00
gospodarstwa indywidualne		
Ogółem	ha	6673,07
zboża razem	ha	5403,28
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	5064,78
pszenica ozima	ha	871,21

pszenica jara	ha	41,15
Żyto	ha	629,95
jęczmień ozimy	ha	322,12
jęczmień jary	ha	675,19
Owies	ha	166,00
pszenżyto ozime	ha	2046,25
pszenżyto jare	ha	82,14
mieszanki zbożowe ozime	ha	35,26
mieszanki zbożowe jare	ha	195,51
kukurydza na ziarno	ha	337,66
Ziemniaki	ha	114,05
uprawy przemysłowe	ha	881,25
buraki cukrowe	ha	518,43
rzepak i rzepik razem	ha	362,82
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	14,74
warzywa gruntowe	ha	13,00

Źródło: stat.gov.pl

Na terenie gminy Stęszew ogółem 303 gospodarstwa rolne utrzymują zwierzęta gospodarskie. Większość gospodarstw hoduje drób oraz trzodę chlewną.

Tabela nr 33, Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Stęszew wg Spisu Rolnego z 2010 roku

Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych		
gospodarstwa rolne ogółem		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	303
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	17086
gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	297
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	15962
Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób)		
gospodarstwa rolne ogółem		
liczba gospodarstw		
bydło razem	-	129
bydło krowy	-	96
trzoda chlewna razem	-	237
trzoda chlewna lochy	-	188
Konie	-	16
drób ogółem razem	-	101
drób ogółem drób kurzy	-	96
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	3741
bydło krowy	szt.	1238
trzoda chlewna razem	szt.	19318
trzoda chlewna lochy	szt.	1452

Konie	szt.	39
drób ogółem razem	szt.	766753
drób ogółem drób kurzy	szt.	744722
gospodarstwa indywidualne		
liczba gospodarstw		
bydło razem	-	125
bydło krowy	-	93
trzoda chlewna razem	-	233
trzoda chlewna lochy	-	184
Konie	-	14
drób ogółem razem	-	101
drób ogółem drób kurzy	-	96
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	2706
bydło krowy	szt.	782
trzoda chlewna razem	szt.	18043
trzoda chlewna lochy	szt.	1348
Konie	szt.	28
drób ogółem razem	szt.	766753
drób ogółem drób kurzy	szt.	744722

Źródło: stat.gov.pl

Większość gospodarstw rolnych funkcjonujących na terenie gminy Stęszew posiada ciągniki rolnicze (328), ogółem w gospodarstwach rolnych znajduje się 725 sztuk ciągników rolniczych.

Tabela nr 34, Ilość ciągników rolniczych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Stęszew – dane wg Spisu Rolnego z 2010 roku

Ciągniki rolnicze		
gospodarstwa rolne ogółem		
gospodarstwa rolne posiadające ciągniki	-	328
ciągniki w gospodarstwach rolnych	szt.	725
gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa rolne posiadające ciągniki	-	320
ciągniki w gospodarstwach rolnych	szt.	662

Źródło: stat.gov.pl

Większość z gospodarstw rolnych znajdujących się na terenie gminy Stęszew stosuje nawozy mineralne (376), 366 gospodarstw używa nawozów azotowych, zaś 236 nawozów wieloskładnikowych. Zużycie tych nawozów w przeliczeniu na jeden hektar użytków rolnych oscyluje między 149 a 61 kilogramów.

Tabela nr 35, Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe w gminie Stęszew wg Spisu rolnego z 2010 roku

Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe		
gospodarstwa rolne ogółem		
Gospodarstwa		
Mineralne	-	376
Azotowe	-	366
Fosforowe	-	14
Potasowe	-	43
wieloskładnikowe	-	236
Wapniowe	-	89
zużycie w dt czystego składnika		

Mineralne	dt	14472
Azotowe	dt	9003
Fosforowe	dt	2052
Potasowe	dt	3417
Wapniowe	dt	5939
zużycie na 1 ha użytków rolnych		
Mineralne	kg	149,7
Azotowe	kg	93,1
Fosforowe	kg	21,2
Potasowe	kg	35,4
Wapniowe	kg	61,4
zużycie na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze		
Mineralne	kg	151,0
Azotowe	kg	93,9
Fosforowe	kg	21,4
Potasowe	kg	35,6
Wapniowe	kg	62,0

Źródło: stat.gov.pl

Większość gospodarstw domowych tworzonych przez mieszkańców gminy Stęszew utrzymuje się z dochodów pochodzących z działalności rolniczej – 411, jedynie 147 z nich znajduje źródło dochodu w pracy najemnej. Z emerytury oraz renty utrzymuje się 106 gospodarstw domowych.

Tabela nr 36, Gospodarstwa domowe w gminie Stęszew z dochodami z różnych źródeł wg Spisu rolnego z 2010 roku

Gospodarstwa domowe z dochodami z różnych źródeł		
Ogółem	gosp.	531
z dochodem z działalności rolniczej	gosp.	411
z dochodem z emerytury i renty	gosp.	106
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	gosp.	99
z dochodem z pracy najemnej	gosp.	147
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	gosp.	10
bez dochodów z działalności rolniczej	gosp.	120
bez dochodów z emerytury i renty	gosp.	425
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	gosp.	432
bez dochodów z pracy najemnej	gosp.	384
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emerytura i rentą	gosp.	521

Źródło: stat.gov.pl

3.2 Infrastruktura techniczna

3.2.1 Transport i komunikacja

Na terenie gminy Stęszew znajdują się drogi publiczne; gminne, powiatowe oraz wojewódzkie. Ogółem przez obszar gminy przebiega 241, 1 kilometrów dróg.

W tym drogi gminne to - 163,3 kilometra, drogi powiatowe - 50,7 kilometra zaś drogi wojewódzkie - 27,8 kilometra.

Na obszarze gminy znajdują się następujące drogi krajowe oraz wojewódzkie:²⁰

- Droga Krajowa nr 5: Świecie – Gniezno – Poznań – Stęszew – Kościan – Leszno – Wrocław przez Stęszew, Zamysławo, Srocko Małe, Będlewo;
- Droga Krajowa nr 32: Stęszew – Grodzisk Wlkp. – Sulechów przez Stęszew i Strykowo;
- Droga Wojewódzka nr 306 Lipnica – Wilczyna – Buk – Stęszew – Nowe Dymaczewo przez Tomiczki, Rybojedzko, Wielką Wieś, Stęszew, Witobel, Łódź;
- Droga Wojewódzka nr 431 Granowo – Nowe Dymaczewo – Mosina – Kórnik przez Modrze, Wronczyn, Będlewo, Dymaczewo Nowe;

Przez obszar gminy Stęszew przebiegają następujące drogi powiatowe:

- 2402P Dopiewo- Stęszew
- 2413P Dopiewo-Skrzynki
- 2495P Puszczykowo-Komorniki
- 2450P Strykowo-Rybojedzko
- 2451P Strykowo-Modrze
- 2452P Modrze-Piotrowo
- 2453P Piotrowo-Drożdżyce
- 2454P Modrze-Maksymilianowo
- 2455P Tomice-Piekary

²⁰ Źródło: Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew, 2014.

- 2456P Skrzynki-Bielawy
- 2457P Rybojedzko-Trzcielín
- 2459P Zemsko-Piekary
- 2498P Kubaczyn-Piekary
- 2458P Buk-Piekary
- 2500P Skrzynki-Buk
- 2501P Stęszew – ul. Kościańska, ul. Rynek, ul. Poznańska

Gmina posiada także rozbudowaną sieć dróg gminnych:

- 330000P Stęszew – Modrze
- 330001P Strykowo –Twardowo
- 330002P Twardowo – Wronczyn
- 330003P Zamysłowo –Twardowo
- 330004P Twardowo - Srocko Małe
- 330005P Srocko Małe – Wronczyn
- 330006P Wronczyn – granica powiatu kościańskiego
- 330007P Zaparcin - Srocko Małe (PGR)
- 330008P(PGR) Srocko Małe - granica gminy Mosina
- 330009P Modrze- granica powiatu kościańskiego – (Zadory)
- 330010P Modrze- granica powiatu kościańskiego – (Roszkowo)
- 330011P Witobel – Będlewo
- 330012P Zamysłowo- Witobel
- 330013P Witobel - Srocko Małe
- 330014P Srocko Małe – Będlewo
- 330015P Stęszew – Witobel
- 330016P Stęszew -granica gminy Mosina (OSOWA GÓRA)
- 330017P Trzebaw - granica gminy Mosina - (DYMACZEWO)
- 330018P Rosnówko –Trzebaw
- 330019P Trzebaw – Jarosławiec
- 330020P Trzebaw – Jeziory
- 330021P (Wypalanki)- granica gminy Stęszew – Trzebaw
- 330022P Glinki – Wypalanki – Stęszew
- 330023P Stęszew – Wielka Wieś

- 330024P Krąplewo - Stęszew
- 330025P Sapowice - Stęszew
- 330026P Słupia – Rybojedzko
- 330027P Mirosławki – Rybojedzko
- 330028P Mirosławki – Wielka Wieś
- 330029P Tomice – Mirosławki
- 330030P Piekary – Słupia
- 330031P Słupia – Rybojedzko
- 330032P Antonin – Twardowo
- 330033P Stęszew – Antonin
- 330034P Tomiczki – Tomice
- 330035P Trzebaw – Będlewo
- 330036P Stęszew – Trzebaw

Analiza przyrostu dróg znajdujących się na terenie gminy wskazuje na niewielkie wahania w tym zakresie w latach 2010-2014. Przy czym zauważyć trzeba, iż niewielkiemu powiększeniu w latach 2010-2014 uległa jedynie ilość dróg gminnych.

Drogi na terenie gminy są w większości w zadowalającym stanie technicznym. Problem komunikacyjny stanowi brak strasy S5, która w dużym stopniu odciążałaby komunikacyjnie miasto Stęszew.

Tabela nr 37, Infrastruktura komunikacyjna w gminie Stęszew w latach 2010-2014,
drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie

Rodzaje dróg	2010	2011	2012	2013	2014
typ	liczba km	liczba km	liczba km	liczba km	liczba km
drogi gminne	158,62	162,41	163	163,3	163,3
drogi powiatowe	50,7	50,7	50,7	50,7	50,7
drogi wojewódzkie	27,8	27,8	27,8	27,8	27,8

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew

Na terenie gminy Stęszew funkcjonuje obecnie pięć linii autobusowych, które obejmują 91,6 kilometrów tras. Liczba połączeń kolejowych zamyka się w liczbie 49. Komunikacja kolejowa obejmuje na obszarze gminy Stęszew 17,4 kilometrów tras.

W latach 2010-2014 zwiększeniu ani zmniejszeniu nie uległa ilość kilometrów tras autobusowych oraz kolejowych. Podobne brak zmian zauważyć można także w ilości linii komunikacji autobusowej oraz komunikacji kolejowej.

Tabela nr 38, Infrastruktura komunikacyjna w gminie Stęszew w latach 2010-2014

Komunikacja autobusowa oraz kolejowa

Okres	2010	2011	2012	2013	2014
Komunikacja autobusowa -liczba linii czynnych	5	5	5	5	5
Komunikacja autobusowa- liczba km tras	91,6	91,6	91,6	91,6	91,6

Komunikacja kolejowa – liczba połączeń	49	49	49	49	49
Komunikacja kolejowa – liczba km sieci kolejowej	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew

3.2.2 Telekomunikacja

Na terenie gminy Stęszew działa obecnie czterech operatorów sieci komórkowej.

Operatorzy telefonii komórkowych mający stacje na terenie gminy oraz lokalizacja stacji bazowych:

- T-Mobile: Krąplewo, ul. 28 Grudnia 43/45, komin zakładów JESTIC
- T-Mobile: Stęszew, ul. Bukowska 7, maszt własny
- Orange: Stęszew, ul. Bukowska 10, maszt własny
- Orange: Dębienko, ul. Sikorskiego, maszt PTK Centertel
- Plus: Stęszew, ul. Mosińska, maszt własny
- Plus: Stęszew, ul. Piotra Skargi 32, budynek mieszkalny

- Play: Stęszew, ul. Mosińska 8, komin ceglany

Dostęp do Internetu szerokopasmowego poprzez sieć światłowodową realizowany jest przez dwie firmy:

- NetonSky Piotr Janiak (część miasta Stęszew, część Trzebawia, Witobla, Dębna, Dębienka)
- INEA (część miasta Stęszew)

Dostęp do Internetu szerokopasmowego jest realizowany jeszcze w gminie Stęszew poprzez istniejącą sieć telefoniczną kablową (firmy Orange i Netia).

Dostęp do Internetu szerokopasmowego poprzez sieć radiową realizowany jest przez firmę NetonSky Piotr Janiak i pokrywa swoim zasięgiem prawie cały teren gminy.

Oprócz tego dostęp do Internetu oferują operatorzy telefonii komórkowej.

3.2.3 Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy Stęszew podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną dla potrzeb gospodarczych są wody podziemne.

Wodę do celów komunalnych oraz przemysłowych pobiera się z ujęć wodociągowych.

Na obszarze gminy Stęszew funkcjonuje obecnie osiem ujęć wody podziemnej.

Tabela nr 39, Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Stęszew

Lp	Ujęcia.	Stratygrafia	Wydajność			Obsługiwane miejscowości
			Q max/h	Q śr/d [m ³ /d]	Q roczne [m ³ /rok]	
			[m ³ /h]			
1	Trzebaw 307/6, 307/8	czwartorzęd	12,5	112,65	41 110,0	Trzebaw
2	Sapowice 196/8	czwartorzęd	41,9	402,7	147 000,0	Sapowice, Strykowo, Smętówko, Rybojedzko
3	Zamysłowo 192/1	czwartorzęd	13,0	50,5	18 438,0	Srocko Małe, Twardowo, Strykówko, Antoninek
4	Witobel 246/3	czwartorzęd	96,25	1428,0	541 176,0	Stęszew, Dębno, Dębienko. Wielkawieś, Kraplewo, Witobel, Zamysłowo

5	Będlewo 452, 498	czwartorzęd	13,0	312	113 880,0	Będlewo, Łódź, Górka
6	Wronczyn 263/1	czwartorzęd	7,62	96,9	35 831,0	Wronczyn, Zaparcin, Modrze
7	Jeziorki 36/6	czwartorzęd	27,0	316,6	115 500,0	Jeziorki, Skrzynki, Tomice, Piekary, Tomiczki, Miroslawki, Słupia
8	Stęszew 876/1	ul. Piotra Skargi	30,0	357,5	130 500,0	Stęszew

Źródło: Urząd Miejski Gminy Stęszew

Pomiędzy rokiem 2010 a 2014 długość sieci wodociągowej na terenie gminy powiększyła się o 0,60 km. Wzrosła także ilość przyłączy wodociągowych do budynków z 3 464,00 w 2010 roku do 3 691,00 w 2014 roku (wzrost o 227 przyłączy). W analogicznym okresie powiększyła się także liczba mieszkańców gminy korzystających z sieci wodociągowej. Liczba ta wynosiła w 2010 roku – 10 392,00 zaś w roku 2014 – 11 073,00, przyrost o 681 osób.

Tabela nr 40, Zaopatrzenie w wodę w gminie Stęszew w latach 2010-2014

rok	długość sieci wodociągowej w km	przyłącza do budynków	ludność korzystająca z sieci wodociągowej
2010	131,00	3 464,00	10 392,00
2011	131,30	3 507,00	10 521,00
2012	131,30	3 576,00	10 728,00
2013	131,60	3 637,00	10 911,00
2014	131,60	3 691,00	11 073,00

Źródło: Urząd Miejski Gminy Stęszew

Stopień zwodociągowania gminy Stęszew jest wysoki i obejmuje 95 % mieszkańców gminy.

Średnie zużycie wody w gminie wynosi: - 96 dm³/mieszkańca / dobę.

Średnie zużycie wody dla celów komunalnych wynosi – 1 402 m³/dobę.

Średnie zużycie wody dla celów przemysłowych wynosi – 438 m³/dobę.²¹

²¹ Źródło: Urząd Miasta i Gminy Stęszew

3.2.4 Sieć kanalizacyjna

Według danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy Stęszew długość sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy wyniosła w 2014 roku – 91,32 km.

Ponad 60% mieszkańców gminy korzysta z kanalizacji sanitarnej. Pozostała część ludności korzysta ze zbiorników bezodpływowych, do których odprowadzane są ścieki. Liczba przyłączy kanalizacyjnych wyniosła w 2014 roku – 2 801, 00. Powyższy stan ilustruje tabela nr 42.

Tabela nr 41, Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Stęszew, lata 2010-2014

rok	długość sieci kanalizacyjnej w km	przyłącza do budynków	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej
2010	65,63	2 171,00	6 513,00
2011	79,43	2 496,00	7 488,00
2012	85,55	2 556,00	7 668,00
2013	88,09	2 660,00	7 980,00
2014	91,32	2 801,00	8 403,00

Źródło: Urząd Miejski Gminy Stęszew

Na terenie gminy działają obecnie dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków, w miejscowościach Witobel i Strykowo.

Tabela nr 42, Oczyszczalnie ścieków na obszarze gminy Stęszew

Nazwa	Obsługiwane miejscowości	Odbiornik ścieków	Przepustowość [m ³ /d]	Ilość	Ilość	Stopień redukcji [%]	
				odbieranych ścieków [m ³ /d]	ścieków / osadów wytworzonych w ostatnim roku [m ³] / [tsm]		
Witobel	Stęszew, Dębienko, Krąplewo, Dębno, Witobel, Zamysłowo	Kanał Mosiński w km 11+550	1 700	778	284 tys./175	BZT5	95,4
						ChZT-Cr	82,9
						zawiesiny	96,6
Strykowo	Strykowo, Modrze, Sapowice	Kanał Strykowski	400	180	66 tys./24	BZT5	98,5
						ChZT-Cr	95,2
						zawiesiny	99,0

Źródło: Urząd Miejski Gminy Stęszew

3.2.5 Zaopatrzenie w energię elektryczną²²

Na obszarze gminy Stęszew znajdują się: odcinek linii elektroenergetycznej o napięciu 2x200 kV relacji Polkowice-Leszno-Plewiska oraz napowietrzne linie energoelektryczne WN-110 kV relacji Plewiska – Stęszew, Stęszew- Kościan, a także stacja elektroenergetyczna Plewiska – GPZ Buk. Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w energię elektryczną poprzez sieć dystrybucyjną SN-15 kV (20 kV) oraz nn – 0,4kV. Plan inwestycyjny przewiduje, w ramach krajowego systemu elektroenergetycznego, wymianę sieci przesyłowej na przewody wysokotemperaturowe.

3.2.6 Zaopatrzenie w gaz

Sieć gazowa znajdująca się na terenie gminy Stęszew zlokalizowana jest równomiernie na całym obszarze. Z sieci gazowej korzysta ok. 65% mieszkańców gminy.

Przez teren gminy Stęszew przebiegają następujące gazociągi przesyłowe:

- gazociąg DN 350 relacji Stęszew – Grodzisk (rok budowy 1982) o ciśnieniu roboczym gazu ponad 2,5 MPa,
- gazociąg DN 100 Strykowo (rok budowy 1998) o ciśnieniu roboczym gazu ponad 2,5 MPa,
- gazociąg DN 80 Stęszew (rok budowy 1991) o ciśnieniu roboczym gazu ponad 2,5 MPa,
- gazociąg DN 200 relacji Młodasko – Grodzisk (rok budowy 1987) o ciśnieniu roboczym 6,4 MPa,

Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są następujące stacje gazowe oraz pomiarowe:

- stacja gazowa wysokiego ciśnienia w miejscowości Stęszew o przepustowości $Q=5000 \text{ nm}^3/\text{h}$ (rok budowy 1999),
- stacja gazowa wysokiego ciśnienia w miejscowości Strykowo o przepustowości

²² Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stęszew

Q=6000 nm³/h (rok budowy 1997),

- stacja pomiarowa w miejscowości Strykowo (rok budowy 2001)

3.2.7 Gospodarka odpadami

Kwestie związane z gospodarką odpadami reguluje na obszarze gminy Stęszew „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Międzygminnego Centrum Zagospodarowania Odpadów Selekt”.

Dokument ten szczegółowo określa zasady, a także wymagania związane z utrzymaniem czystości w kontekście odpadów komunalnych na terenie gmin, które są uczestnikami Związku Międzygminnego” Centrum Zagospodarowania Odpadów – Selekt” w Czempiniu.

Odpady komunalne, w tym zbierane selektywnie, pochodzące z obszaru gmin objętych „Centrum Zagospodarowania Selekt” są dostarczane do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych CZO Selekt Sp. z o. o. w Piotrowie Pierwszym. Jest to instalacja wyznaczona dla IV regionu gospodarki odpadami w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla województwa wielkopolskiego.

Odbiorem odpadów, w tym także zbieranych selektywnie zajmują się firmy wyłonione w procedurze przetargowej, obecnie wysokość opłaty za odbiór odpadów zależy od liczby mieszkańców danej nieruchomości oraz sposobu zbierania odpadów (selektywny lub zmieszany).

4. Analiza SWOT

W ramach przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Stęszew przeprowadzona w procesie konsultacji społecznych analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych oraz bazą wyjściową do wyznaczenia osi priorytetowych i celów. Nazwa SWOT pochodzi od angielskich słów Strengths (mocne strony – wymiar wewnętrzny), Weaknesses (słabe strony – wymiar wewnętrzny), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). SWOT jest to analityczna metoda identyfikacji słabych i silnych stron badanego podmiotu w oparciu o jego zasoby wewnętrzne oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed podmiotem w kontekście uwzględniającym warunki zewnętrzne. Informacje, które nie znajdują się w żadnej z tych grup już na wstępie można zakwalifikować jako mniej istotne i nie brać ich pod uwagę w dalszych rozważaniach. Rzeczywista funkcjonalność techniki SWOT ujawnia się w pełni, gdy cztery pozornie niezależne grupy czynników zostaną poddane analizie wzajemnych relacji i powiązań. W praktyce ćwiczenie to sprowadza się do uzyskania odpowiedzi na następujące pytania:

- Czy dana mocna strona pozwoli nam wykorzystać daną szansę?
- Czy dana mocna strona pozwoli nam zniwelować dane zagrożenie?
- Czy dana słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?
- Czy dana słaba strona potęguje ryzyko związane z danym zagrożeniem?

Jak łatwo wywnioskować powyższą analizę można też przeprowadzić w odwrotnym kierunku, tzn. od zewnątrz do wewnątrz:

- Czy dana szansa wzmacnia daną silną stronę?
- Czy dana szansa pozwala zniwelować daną słabość?
- Czy dane zagrożenie niweluje daną silną stronę?
- Czy dane zagrożenie uwypukla daną słabość?

Ostatnim etapem analizy jest wybór optymalnej dla danego przedsięwzięcia strategii w oparciu o odczytanie najsilniejszej – wskazującej najwięcej powiązań ćwiartki

Tabela 43, Macierz SWOT

	Szanse	Zagrożenia
Siły	Strategia agresywna	Strategia konserwatywna
Słabości	Strategia konkurencyjna	Strategia defensywna

Analiza SWOT to bardzo istotne narzędzie budowania strategii rozwoju gminy. Dzięki niej uzyskać można wstępną weryfikację planów i pomysłów. Ujawniają się przy tym również ewentualne wady i braki projektowanych koncepcji – dając tym samym szansę na szybką reakcję i zaplanowanie działań wzmacniających potencjalne projekty i eliminujących ryzyka.

W dłuższej perspektywie analiza SWOT daje też szansę na wyrażenie wizji rozwoju gminy czyli umożliwia odpowiedź na podstawowe pytanie: „Jak ma wyglądać Gmina Stęszew za 10 lat?”. Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń stanowi syntezę poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego Gminy Stęszew.

Tabela 44, Analiza SWOT część I

kategoria	mocne strony	słabe strony
bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Stęszew	funkcjonowanie straży pożarnej	ratownictwo wodne
	funkcjonowanie systemu obrony cywilnej	działania policji
		monitoring wizyjny gminy
opieka zdrowotna	realizacja i koordynacja zdrowotnych programów profilaktycznych	dostępność leczenia specjalistycznego dla mieszkańców z terenu gminy
walory turystyczne	bliskość Wielkopolskiego Parku Narodowego i terenów Natura 2000	infrastruktura rowerowa na terenie gminy
	atrakcyjne tereny turystyczne	mała liczba miejsc parkingowych
	występowanie ścieżek edukacyjnych, szlaków turystycznych	Niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych z Poznaniem
	położenie gminy w obszarze Pojezierza Poznańskiego	niewystarczająca oferta turystyczna gminy (oznakowanie szlaków, ścieżki edukacyjne, przewodnicy itp...)
	zabytki na szlakach kulturowych	zanieczyszczenie jezior
	występowanie unikatowych gatunków zwierząt i roślin	niewystarczająca współpraca z gminami sąsiadującymi w kwestii programu rekultywacji jezior
	rezerваты i tereny chronione	ograniczenia w wykorzystaniu terenów pod inwestycje
edukacja	doświadczony personel pracujący w sektorze edukacji	dostępność szkoleń dla dorosłych mieszkańców gminy
	infrastruktura edukacyjna	brak miejsc w żłobkach lub klubach malucha dla dzieci w wieku 1 - 3
	liczba miejsc w przedszkolach	poziom edukacji w szkołach na terenie gminy (średnie z egzaminów na tle powiatu)

	współpraca szkół z rodzicami	zbyt mała liczba zajęć pozalekcyjnych związanych z wyrównywaniem szans dzieci i młodzieży z terenów wiejskich, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży z terenów popegeerowskich
	wolontariat (działania społeczne prowadzone przez szkoły)	
aktywność gospodarcza na terenie gminy	aktywność ekonomiczno-gospodarcza mieszkańców	dostęp do kapitału dla przedsiębiorców z terenu gminy Stęszew
	tereny inwestycyjne w posiadaniu gminy	brak uzbrojenia terenów inwestycyjnych
	konkurencyjność gminy w przyciąganiu kapitału	brak wystarczającej liczby wykwalifikowanych pracowników na terenie gminy
	duża liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą	brak szkoleń i konsultacji dla przedsiębiorców
	duży procent ludności utrzymujący się z rolnictwa	migracja ludzi młodych poza teren gminy
komunikacja	sieć dróg lokalnych	słabe połączenia komunikacyjne środkami transportu publicznego z Poznaniem
	utrzymanie dróg lokalnych (remonty, odśnieżanie)	brak drogi ekspresowej S -5
		stan nawierzchni
		niewystarczająca sieć ścieżek rowerowych łączących miejscowości na terenie gminy
kapitał społeczny	działania organizacji pozarządowych na terenie gminy	Niewystarczająca liczba inicjatyw lokalnych sprzyjających wzrostowi integracji społecznej na terenie gminy
	prężna działalność klubów sportowych	niewystarczająca dostępność szkoleń dla dorosłych mieszkańców gminy
	aktywność społeczna osób starszych	niska aktywność społeczna młodzieży poza środowiskiem szkoły

	liczba miejsc pracy na terenie gminy dla mężczyzn	niewystarczająca oferta pracy dla kobiet
	niski poziom bezrobocia	niski wskaźnik aktywizacji zawodowej kobiet
zarządzanie gminą	stan finansów publicznych w gminie (spełnienie reguł budżetowych)	stosowanie w niewielkim zakresie procedur e-urzędu
	niski poziom zadłużenia gminy	Brak certyfikatów ISO na zarządzanie procedurami administracyjnymi w urzędzie
	możliwość zaciągania kredytów i korzystania z funduszy unijnych na cele inwestycyjne i społeczne	
	kompetencje pracowników Urzędu Miasta i Gminy Stęszew	
	współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu pozyskania finansowania zewnętrznego ze środków unijnych i krajowych	
	gmina posiada dokument „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew”	
ochrona środowiska	przygotowanie planu gospodarki niskoemisyjnej - Gmina wspólnie z Metropolią Poznańską opracowała Plany Gospodarki Niskoemisyjnej	niski poziom inwestycji w odnawialne źródła energii
	program segregowania i utylizacji śmieci realizowany w ramach Związku Międzygminnego Selekt	niewystarczająca infrastruktura stacji uzdatniania wody
	stopień skanalizowania gminy	

Tabela 45, Analiza SWOT część II

szanse	zagrożenia
budowa drogi krajowej ekspresowej S-5 oraz infrastruktury drogowej w ramach aglomeracji poznańskiej	bliskość Poznania (drenaż pracowników)
programy operacyjne i finansowanie zewnętrzne ze środków unijnych	rozbudowane procedury pozyskiwania dofinansowania
finansowanie inwestycji lokalnych ze środków krajowych (np. tzw. schetynówki oraz realizacja przedsięwzięć finansowanych z WFOŚiGW)	rozbudowane procedury uzyskiwania pozwoleń administracyjnych
Współpraca z Wielkopolskim Parkiem Narodowym	tereny Natura 2000 blokujące rozwój inwestycji
współpraca z gminami sąsiednimi, powiatem poznańskim i metropolią poznańską	słaba dynamika rozwoju Poznania i regionu
współpraca z organizacjami przedsiębiorstw i partnerami społecznymi	brak pracowników do pracy na terenie gminy
szybszy rozwój regionu w oparciu o tzw. inteligentne specjalizacje	migracja młodych mieszkańców Gminy Stęszew z terenów wiejskich poza obszar gminy
rozwój zapotrzebowania na żywność ekologiczną	zanieczyszczenie środowiska naturalnego
napływ nowych mieszkańców poprzez rozwój budownictwa mieszkaniowego	zbyt gwałtowny napływ nowych mieszkańców na teren gminy
współpraca z wyższymi uczelniami, parkami technologicznymi i ośrodkami badawczo - rozwojowymi	

Zebrane dane oraz opinie o mocnych i słabych stronach gminy, a także możliwych do wykorzystania szansach i pojawiających się zagrożeniach czy ryzykach rozwojowych pozwoliły ustalić trzy główne priorytety rozwojowe Gminy Stęszew, które opisują obecnie całokształt życia społeczno-gospodarczego Gminy Stęszew:

- 1. Priorytet: Środowisko naturalne i jego zasoby**
- 2. Priorytet: Kapitał Społeczny na terenie gminy Stęszew**
- 3. Priorytet: Infrastrukturalne wyzwania Gminy Stęszew**
- 4. Priorytet: Rozwój gospodarczy Gminy Stęszew**

5. Diagnoza procesów zachodzących na terenie Gminy Stęszew

Diagnoza wykonana została w oparciu o badania przeprowadzone na próbie mieszkańców Gminy Stęszew w okresie od 1 sierpnia do 30 września 2015 roku. Mieszkańcy gminy w ramach badania ilościowego odpowiedzieli na następujące pytania lub polecenia²³:

1. Prosimy o dokonanie oceny poszczególnych parametrów wpływających na ogólną ocenę warunków życia na terenie Gminy Stęszew (prosimy wskazać odpowiedzi stawiając znak "X" w kratce, w wybranej kolumnie - skala od 5 do 1, przy czym 5 oznacza bardzo dobre, a 1 złe).
2. Prosimy w skali od 5 do 1 ocenić ważność realizacji poniższych przedsięwzięć (prosimy wskazać odpowiedzi stawiając znak "X" w kratce w wybranej kolumnie - przy czym 5 oznacza bardzo ważne, a 1 zbędne).
3. Czy zgadza się Pani / Pan z następującymi stwierdzeniami, dotyczącymi Gminy Stęszew ? (prosimy zaznaczyć odpowiedź: Tak lub Nie - stawiając znak "X" w odpowiedniej kratce)
4. Z jakich źródeł czerpie Pani / Pan informacje o działaniach podejmowanych przez władze gminy i lokalnych wydarzeniach? (prosimy wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi stawiając znak "X" w kratce)
5. Prosimy wskazać zdaniem Pani / Pana - pięć najistotniejszych problemów występujących na terenie Gminy Stęszew, które wymagają pilnego rozwiązania (prosimy wskazać odpowiedzi stawiając znak "X" w kratce w kolumnie obok pięciu wybranych problemów)

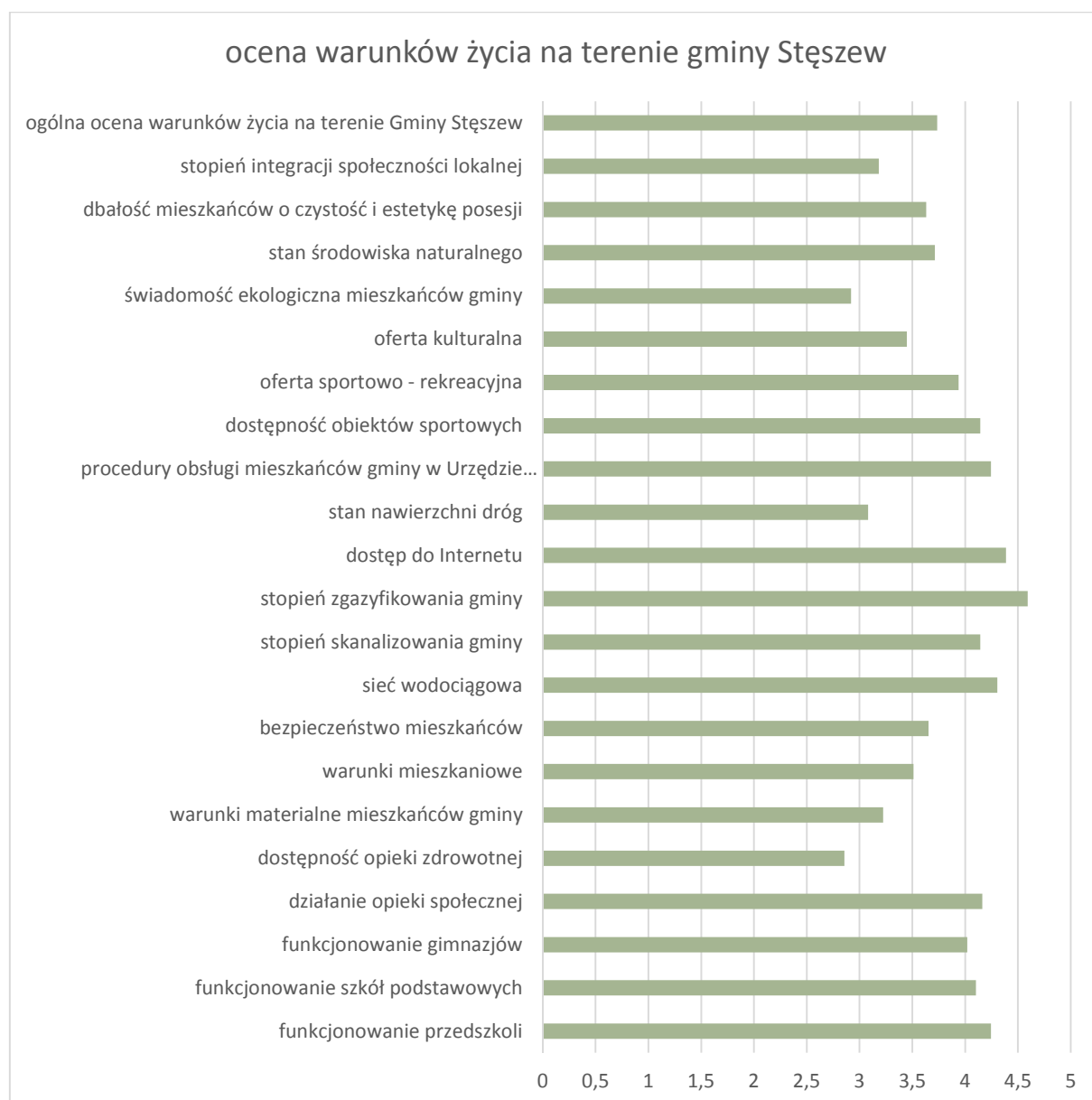
Na podstawie zebranych w wyniku badań danych oraz analizy SWOT sformułowano wnioski będące podstawą do wyznaczenia głównych kierunków strategii rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 – 2026. Prezentowana w poprzednim rozdziale analiza SWOT jest wynikiem debaty społecznej przeprowadzonej w gminie Stęszew w okresie września i października 2015 roku w trakcie spotkań z liderami opinii, kluczowymi pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Stęszew oraz mieszkańcami..

²³ Pełna lista pytań i cała lista odpowiedzi wskazanych w ankiecie dostępna w załączniku – plik ankiet do badań ludności Gminy Stęszew.

W ramach działań analitycznych wyodrębnione zostały następujące czynniki wpływające na rozwój gminy:

- Wartości pozytywne - istotnie stymulujące rozwój gminy
- Wartości neutralne – o niewielkim znaczeniu dla obecnego rozwoju gminy
- Wartości negatywne - mogące utrudnić dalszy rozwój gminy

Rysunek nr 4 Ocena warunków życia na terenie Gminy Stęszew

Mieszkańcy Gminy Stęszew w badaniach prowadzonych w okresie przygotowania strategii rozwoju wskazali, iż z perspektywy warunków życia na terenie gminy najwyższej ocenić można:

- Stopień gazyfikacji gminy – średnia ocen 4,59
- Dostęp do Internetu – średnia ocen 4,39
- Istniejącą sieć wodociągową - średnia ocen 4,31
- procedury obsługi mieszkańców gminy w Urzędzie Miasta i Gminy Stęszew - średnia ocen 4,24

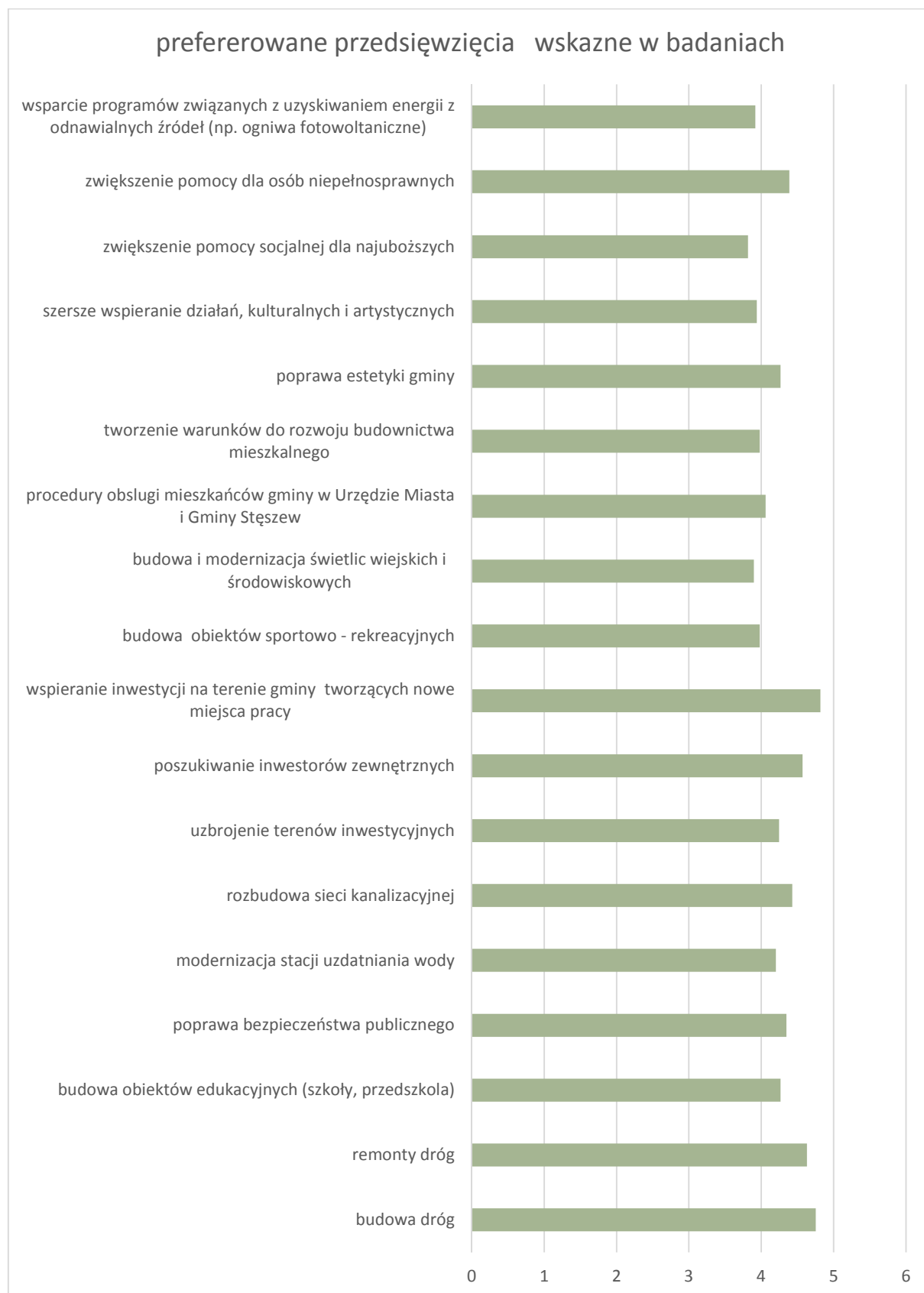
Najslabiej oceniono natomiast:

- Dostęp mieszkańców do opieki zdrowotnej - średnia ocen 2,85
- Świadomość ekologiczną mieszkańców gminy - średnia ocen 2,92
- Stan nawierzchni dróg - średnia ocen 3,08
- Stopień integracji społeczności lokalnej - średnia ocen 3,18

Za główne cele do zrealizowania w latach 2016 - 2026 w perspektywie poprawy jakości życia mieszkańcy uznali:

1. Poprawę dostępu do specjalistycznej służby zdrowia
2. Poprawę skuteczności działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego
3. Poprawę świadomości mieszkańców gminy w kontekście ochrony środowiska naturalnego
4. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez poprawę stanu nawierzchni dróg lokalnych i rozbudowę dróg powiatowych i wojewódzkich (zwłaszcza w kontekście planowanej budowy odcinka drogi ekspresowej S-5)
5. Integrację środowisk lokalnych poprzez wzrost udziału organizacji społecznych i mieszkańców w realizacji zadań własnych gminy oraz realizacji projektów społecznych w partnerstwie z podmiotami niepublicznymi.

Rysunek nr 5 Preferowane przedsięwzięcia wskazane w badaniach mieszkańców Gminy Stęszew

Mieszkańcy Gminy Stęszew w badaniach prowadzonych w okresie przygotowania strategii rozwoju wskazali następujące priorytety inwestycyjne i kluczowe przedsięwzięcia, które powinny zostać zrealizowane w latach 2015 -2026

- wspieranie inwestycji na terenie gminy tworzących nowe miejsca pracy – średnia ocen 4,82
- budowa dróg – średnia ocen 4,75
- remonty dróg - średnia ocen 4,63
- poszukiwanie inwestorów zewnętrznych –średnia ocen 4,57
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej –średnia ocen 4,43

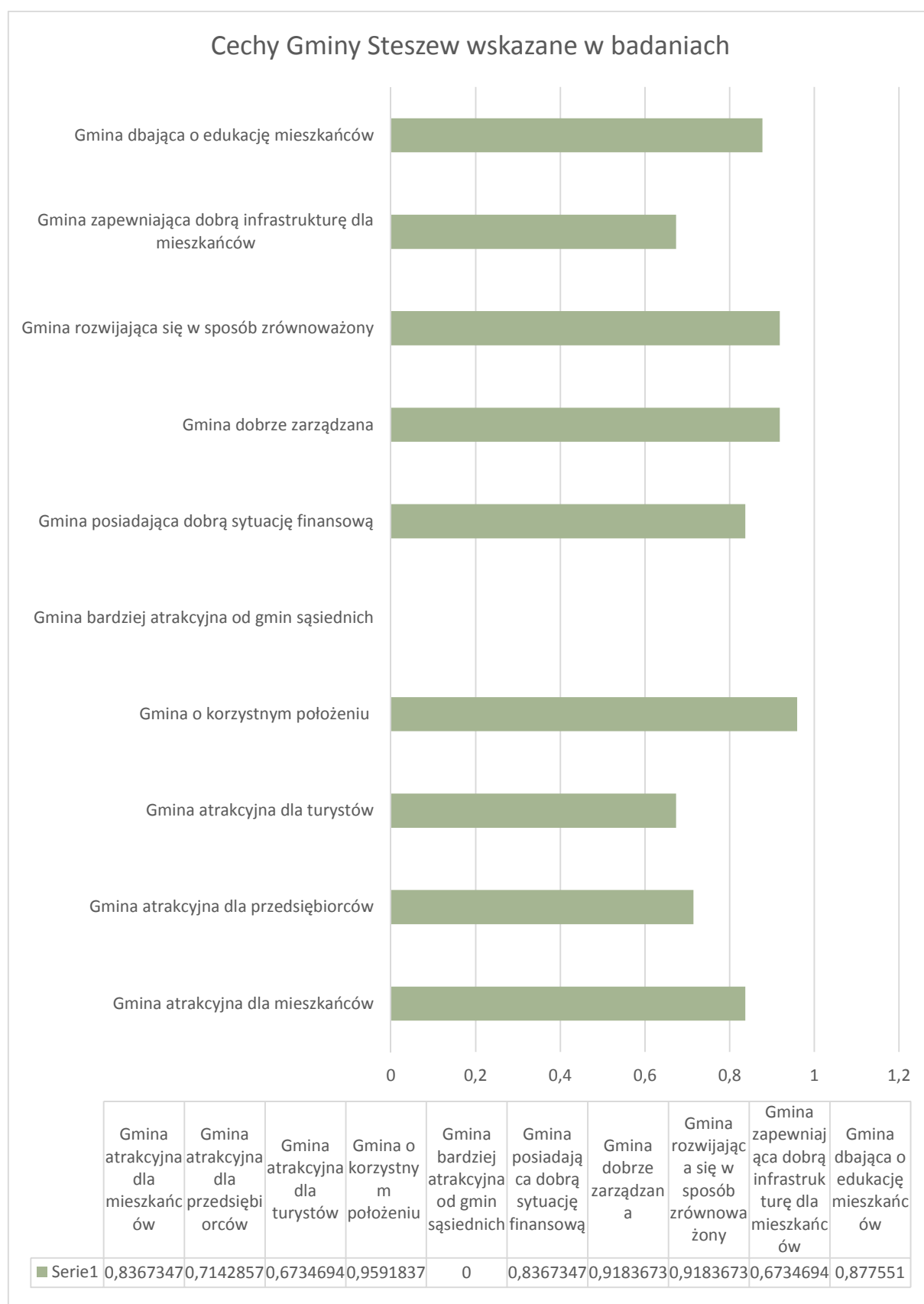
W badaniach za najmniej priorytetowe uznano następujące zadania:

- zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych - średnia ocen 3,81
- wsparcie programów związanych z uzyskiwaniem energii z odnawialnych źródeł (np. ogniwa fotowoltaniczne)- średnia ocen 3,91
- szersze wspieranie działań, kulturalnych i artystycznych - średnia ocen 3,94

Za główne cele do zrealizowania w latach 2016 – 2026, w kontekście inwestycji i zadań gminy mieszkańcy uznali:

1. Przyciągnięcie inwestorów, którzy stworzyliby nowe miejsca pracy na terenie Gminy Stęszew poprzez sprzedaż terenów inwestycyjnych będących w posiadaniu gminy
2. Poprawę stanu dróg lokalnych poprzez budowę nowych i remonty starych dróg gminnych i powiatowych
3. Poprawę wizerunku Gminy Stęszew jako miejsca do prowadzenia inwestycji poprzez promocję Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie gminy oraz przygotowanie programów wsparcia dla przedsiębiorców inwestujących na terenie Gminy Stęszew.
4. Poprawę standardu życia mieszkańców Gminy Stęszew poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej w miejscowościach pozbawionych do tej pory kanalizacji.

Rysunek nr 6 Cechy Gminy Stęszew wskazane w badaniach

Mieszkańcy Gminy Stęszew w badaniach prowadzonych w okresie przygotowania strategii rozwoju wskazali, następujące przewagi gminy:

- Gmina o korzystnym położeniu - 95% wskazań
- Gmina rozwijająca się w sposób zrównoważony - 92% wskazań
- Gmina dobrze zarządzana - 92% wskazań
- Gmina dbająca o edukację mieszkańców - 88% wskazań

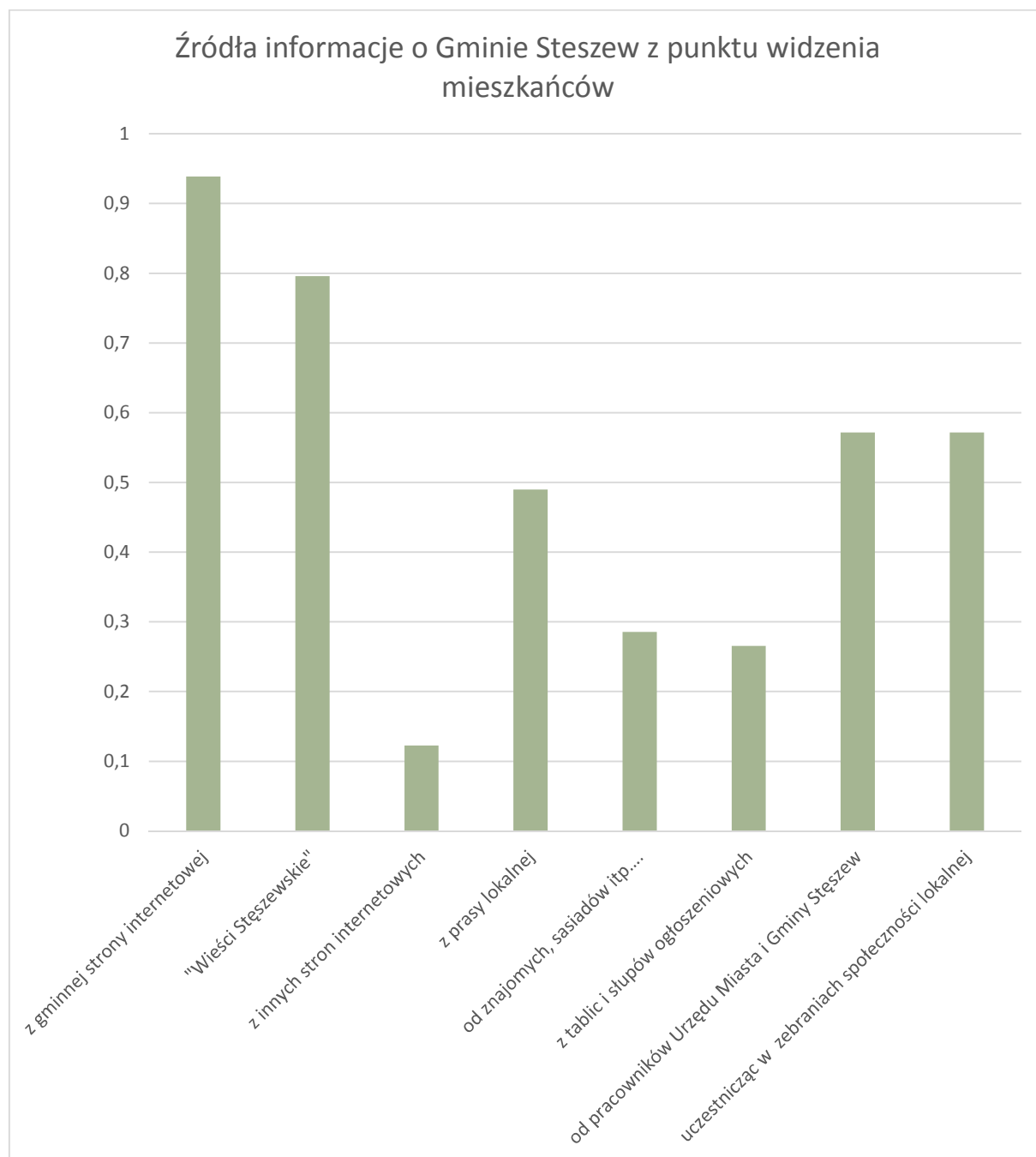
Za nieco słabsze badani uznali:

- Gmina zapewniająca dobrą infrastrukturę dla mieszkańców - 67% wskazań
- Gmina atrakcyjna dla turystów - 67% wskazań
- Gmina atrakcyjna dla przedsiębiorców - 71% wskazań

Za główne cele do zrealizowania w latach 2016 - 2026 w perspektywie funkcjonowania gminy mieszkańcy uznali:

1. Wzrost jakości życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury służącej mieszkańcom gminy.
2. Zwiększenie atrakcyjności terenów turystycznych i rekreacyjnych położonych na terenie gminy Stęszew poprzez wsparcie rozwoju działalności gospodarczej profilowanej na turystykę i rekreację, rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz promocję walorów turystycznych gminy.
3. Przyciągnięcie do gminy inwestorów zewnętrznych poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje oraz promocję gminy jako miejsca dobrego do prowadzenia działalności gospodarczej.

Rysunek nr 7 Preferowane przez mieszkańców źródła pozyskiwania informacji o Gminie Stęszew

W badaniach prowadzonych w okresie przygotowania strategii rozwoju zweryfikowano również funkcjonowanie kanałów komunikacji społecznej na terenie Gminy Stęszew. Mieszkańcy uznali za podstawowe źródła pozyskiwania informacji o gminie:

- Gminną stronę internetową - 93% wskazań
- Lokalną gazetę „Wieści Stęszewskie” - 79% wskazań
- Uczestnictwo w zebraniach społeczności lokalnych (np. zebrania sołeckie) - 57% wskazań
- Kontakty z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Stęszew - 57% wskazań

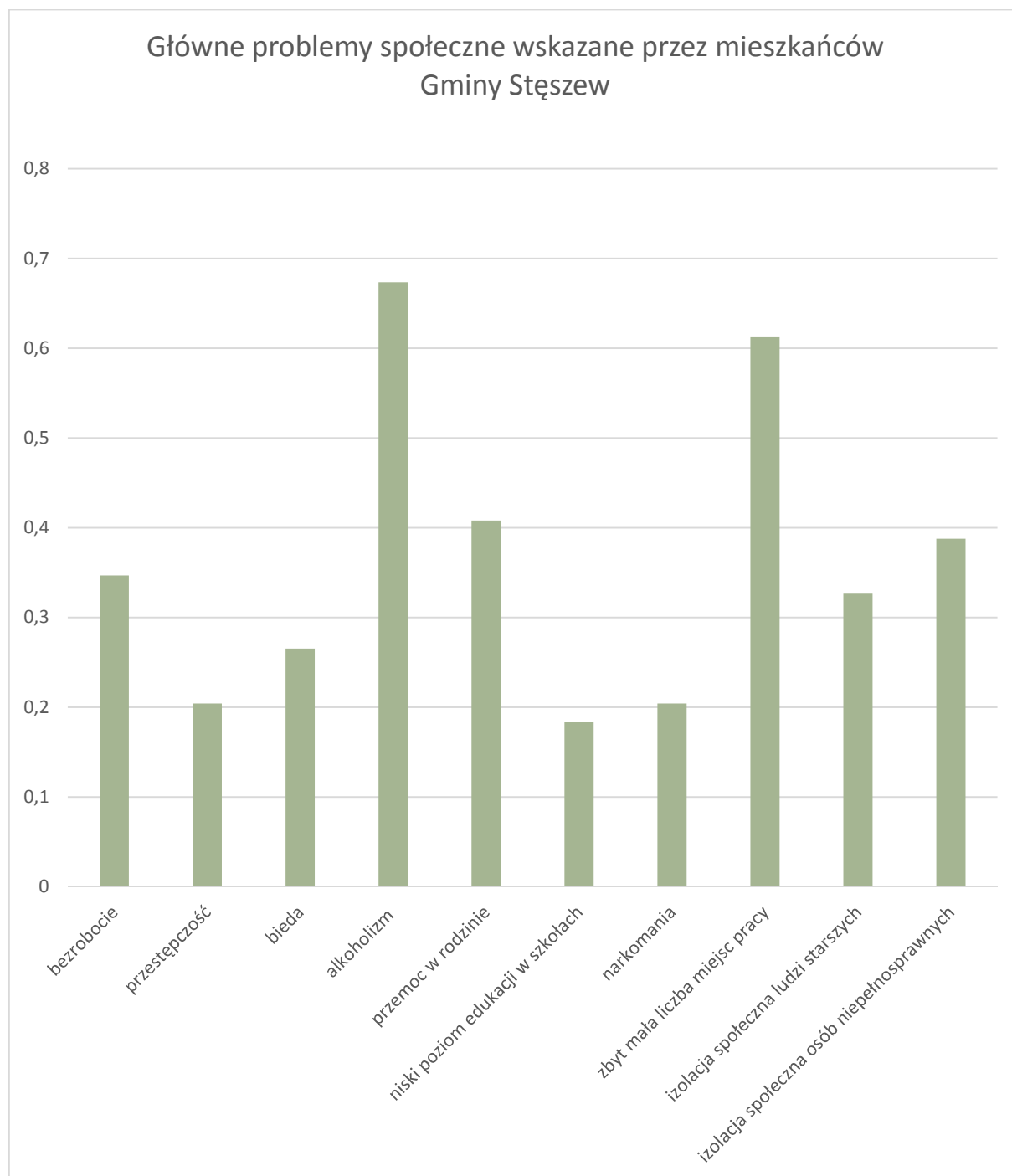
W kontekście funkcjonowania kanałów komunikacyjnych najslabiej oceniono natomiast możliwość pozyskiwania informacji:

- Z innych stron internetowych - 12% wskazań
- Z tablic ogłoszeniowych- 26% wskazań
- Od znajomych i sąsiadów - 28% wskazań

Za główne cele do zrealizowania w latach 2016 - 2026 w perspektywie komunikacji w gminie mieszkańcy uznali:

1. Promocję gminy w regionie
2. Poprawę wiedzy o Gminie Stęszew w środowisku społecznym Wielkopolski poprzez zwiększenie zakresu współpracy Gminy Stęszew z gminami ościennymi i aglomeracją poznańską
3. Poprawę integracji społecznej na terenie Gminy Stęszew poprzez przygotowanie i realizację projektów służących aktywizacji zawodowej i społecznej osób ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym
4. Wzrost podmiotowości poszczególnych grup społecznych żyjących na terenie gminy poprzez zwiększenie udziału mieszkańców gminy w procesie konsultacji społecznych.

Rysunek nr 8 Główne problemy społeczne wskazane przez mieszkańców Gminy Stęszew w badaniach

Mieszkańcy Gminy Stęszew w badaniach prowadzonych w okresie przygotowania strategii zidentyfikowali także główne problemy społeczne występujące na terenie gminy:

- Alkoholizm – 67% wskazań
- Zbyt mała liczba miejsc pracy – 61% wskazań
- Występowanie przemocy w rodzinie – 40% wskazań
- Izolacja społeczna osób niepełnosprawnych – 39% wskazań
- Bezrobocie – 35% wskazań
- Izolacja społeczna osób starszych – 33% wskazań
- Bieda – 26% wskazań
- Narkomania – 20% wskazań
- Niski poziom edukacji – 18% wskazań

Za główne cele społeczne do zrealizowania w latach 2016 - 2026 mieszkańcy uznali:

1. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego na terenie gminy poprzez realizację projektów aktywizacji społecznej i zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (przy współpracy GOPS , lokalnych NGO i podmiotów zewnętrznych)
2. Poprawę opieki nad osobami starszymi poprzez tworzenie domów dziennego pobytu dla seniorów
3. Poprawę uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wdrożenie programów aktywizacji zawodowej i społecznej adresowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin
4. Integrację środowisk lokalnych poprzez wzrost udziału organizacji społecznych i mieszkańców w realizacji zadań własnych gminy w tym w szczególności zadań z dziedziny edukacji, rekreacji, opieki nad osobami starszymi i integracji osób niepełnosprawnych
5. Poprawę szans rozwojowych i zawodowych dzieci i młodzieży z terenów gminy Stęszew poprzez wsparcie uczniów w rozwijaniu kluczowych kompetencji na rynku pracy w zakresie matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych, przedsiębiorczości oraz języków obcych a także zajęć z doradztwa zawodowego.
6. Zwiększenie szans rodziców wychowujących dzieci na aktywność zawodową poprzez przygotowanie lokalnego systemu opieki nad dziećmi w wieku lat 1- 3 przy współpracy z partnerami społecznymi i niepublicznymi.

7. Podstawowe założenia Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 - 2026

Przy tworzeniu Strategii Rozwoju dla Gminy Stęszew na lata 2016 -2026 przyjęto następujące założenia:

- Gmina Stęszew stwarza możliwości rozwoju działalności gospodarczej, przedsiębiorczości, kultury, sportu, rekreacji, wypoczynku, usług socjalnych i zdrowotnych.
- Gmina Stęszew daje szansę rozwoju społeczno – gospodarczego poprzez wzmocnienie istniejącej oferty inwestycyjnej gminy oraz uzupełnienie jej o nowe formy aktywności w obszarze turystyki, rekreacji i wypoczynku.
- Gmina Stęszew tworzy optymalne warunki podejmowania decyzji strategicznych dla rozwoju gminy i zaspokojenia potrzeb jej mieszkańców poprzez prowadzenie monitoringu rodzących się zjawisk społecznych oraz poszerzanie platformy konsultacji społecznych.
- Gmina Stęszew stawia na zrównoważony rozwój, tak aby wszyscy mieszkańcy gminy mieli porównywalne szanse w kwestii dostępu do infrastruktury technicznej, kulturalnej, edukacyjnej, sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz gminnych zasobów społecznych.
- Rozwój społeczno – gospodarczy gminy Stęszew uzależniony jest także od uwarunkowań subregionalnych określonych strategiami gmin sąsiednich, a w szczególności miasta Poznania, gminy Buk, gminy Dopiewo, gminy Komorniki, gminy Mosina oraz gminy Puszczykowo oraz planami związanymi z obszarem metropolii poznańskiej w tym w szczególności planami gospodarki niskoemisyjnej ²⁴ i planami komunikacji lokalnej w aglomeracji poznańskiej.

²⁴ W ramach metropolii poznańskiej powstał dokument: „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Poznania” stanowiący wyznacznik dla polityki związanej z ograniczeniem zanieczyszczenia środowiska w regionie.

Prezentowane poniżej Wizja i Misja Gminy Stęszew odnoszące się do niniejszej Strategii Rozwoju stanowią kontynuację założeń przyjętych w poprzedniej strategii opracowanej w 2000 roku i wynikają z aktualnych badań i konsultacji społecznych. Priorytety określone w tej Strategii, jak i cele szczegółowe są zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020.

Wizja

Gmina Stęszew rozwija nowoczesną infrastrukturę przy jednoczesnym zachowaniu dbałości o środowisko naturalne, dzięki temu sprzyja realizacji aspiracji i potrzeb mieszkańców poprzez tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, a także budowania relacji międzyludzkich składających się na lokalny kapitał społeczny.

Misja

Gmina Stęszew konsekwentnie realizuje politykę zrównoważonego rozwoju dbając, aby postęp cywilizacyjny i wzrost gospodarczy prowadził do zwiększenia spójności społecznej oraz do podnoszenia jakości środowiska naturalnego, z myślą zarówno o aktualnych mieszkańcach gminy jak i przyszłych pokoleniach.

Cel Nadrzędny

Wysoka jakość życia mieszkańców gminy

Cel Główny

Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy

W wyniku konsultacji społecznych ustalono, iż cel nadrzędny i cel główny Gminy Stęszew pozostają niezmiennie na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat wyznaczając stabilną linię rozwoju gminy Stęszew.

Dla zbudowania Strategii Rozwoju konieczne jest sformułowanie priorytetów oraz przypisanych do nich celów szczegółowych wraz z konkretnym inwentarzem zadań do realizacji.

- 1. Priorytet: Środowisko naturalne i jego zasoby**
- 2. Priorytet: Kapitał Społeczny na terenie gminy Stęszew**
- 3. Priorytet: Infrastrukturalne wyzwania Gminy Stęszew**
- 4. Priorytet: Rozwój gospodarczy Gminy Stęszew**

8. Zestawienie zidentyfikowanych problemów dla poszczególnych osi priorytetowych

1. Priorytet: Środowisko naturalne i jego zasoby

Inwentarz problemów kluczowych w ramach I osi priorytetowej:

- Konieczność budowy nowej Stacji Uzdatniania Wody dla obszaru obecnie zasilanego przez SUW Jeziorki
- Konieczność modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Witoblu i Sapowicach
- Brak w posiadaniu gminy gruntów pod budowę parkingów przesiadkowych typu „parkuj i jedź” w pobliżu dworców kolejowych oraz bieżące trudności w pozyskaniu takich gruntów przez Gminę Stęszew
- Niedokończona termomodernizacja budynków komunalnych
- Przeprowadzenie zamknięcia i rekultywacji Składowiska Odpadów w Srocku Małym
- Zanieczyszczenie jezior na terenie Gminy Stęszew
- Niewielki zakres współpracy z Wielkopolskim Parkiem Narodowym w kwestii obszarów Natura 2000
- Niewystarczająca sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Stęszew
- Niski stopień wykorzystania instalacji do produkcji energii z tzw. Odnawialnymi Źródłami Energii (OZE)
- Niski stopień świadomości społecznej związanej z ochroną środowiska naturalnego
- Niewystarczająco rozwinięte na terenie gminy rolnictwo ekologiczne i produkcja żywności

2. Priorytet: Kapitał Społeczny na terenie gminy Stęszew

Inwentarz problemów kluczowych w ramach II osi priorytetowej:

- Zbyt mała liczba miejsc pracy na terenie gminy
- Trudności w zatrudnieniu kobiet wychowujących dzieci w wieku 1- 3 lat
- Brak miejsc opieki nad dziećmi w wieku 1- 3 lat

- Występowanie przemocy w rodzinie
- Długotrwałe bezrobocie na terenach popegeerowskich, dziedziczenie postaw biernych i wyuczonej bezradności
- Występowanie problemu ubóstwa w części rodzin z terenu gminy
- Problem alkoholowy i narkotykowy części mieszkańców gminy
- Izolacja społeczna osób niepełnosprawnych
- Izolacja społeczna osób starszych
- Niskie wyniki z egzaminów zewnętrznych w szkołach podstawowych i gimnazjach na tle średniej dla powiatu i miasta Poznania

3. Priorytet: Infrastrukturalne wyzwania Gminy Stęszew

Inwentarz problemów kluczowych w ramach III osi priorytetowej:

- Konieczność poprawy gminnej infrastruktury drogowej
- Istniejąca obecnie sieć gminnego transportu publicznego, która jednak nie dociera do wszystkich miejscowości
- Niewystarczająco rozwinięta sieć ścieżek pieszo-rowerowych na terenach o walorach rekreacyjno - turystycznych
- Konieczność budowy obiektu edukacyjnego w Jeziorkach
- Brak terenów uzbrojonych pod inwestycje mieszkaniowe

4. Priorytet: Rozwój gospodarczy Gminy Stęszew

Inwentarz problemów kluczowych w ramach IV osi priorytetowej:

- Konieczność poprawy infrastruktury drogowej wokół drogi ekspresowej S-5
- Brak uzbrojenia terenów pod aktywizację gospodarczą
- Niewystarczająca promocja gminy adresowana do przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów

- Brak zdefiniowanych form wsparcia dla inwestorów zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą
- Brak Instytucji Otoczenia Biznesu, klastrów, oraz aktywnie działających organizacji przedsiębiorców na terenie Gminy Stęszew
- Brak rozwoju eko-rolnictwa na terenie Gminy Stęszew
- Brak różnicowania działalności rolniczej
- Duża liczba mieszkańców utrzymujących się z działalności rolniczej
- Niewystarczająca infrastruktura do rozwoju firm z sektora rekreacji i turystyki

9. Cele szczegółowe przypisane do osi priorytetowych

1. Priorytet: Środowisko naturalne i jego zasoby

Cel szczegółowy 1

Zapewnienie wszystkim mieszkańcom Gminy Stęszew dostępu do wody poprzez budowę , rozbudowę lub modernizację stacji uzdatniania wody.

Cel szczegółowy 2

Wzrost świadomości społecznej związanej z ochroną środowiska naturalnego poprzez prowadzenie akcji informacyjnych i edukacyjnych związanych z promocją postaw proekologicznych na terenie Gminy Stęszew

Cel szczegółowy 3

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% do 2020 r. oraz o 30% do 2040 r. w porównaniu z poziomem z 2010 r. przy utrzymaniu dynamiki rozwoju społeczno - gospodarczego gminy poprzez rozwój pozyskiwania energii w ramach technologii OZE.

Cel szczegółowy 4

Podniesienie efektywności energetycznej w porównaniu do 2013 r. o 10% do roku 2020 r. oraz o 15% do roku 2040 r. poprzez wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zwiększenie efektywności energetycznej.

Cel szczegółowy 5

Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej, zmniejszenie zanieczyszczenia jezior na terenie Gminy Stęszew oraz likwidację i rekultywację nieczynnego składowiska odpadów.

2. Priorytet: Kapitał Społeczny na terenie gminy Stęszew

Cel szczegółowy 1

Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego na terenie gminy poprzez realizację projektów aktywizacji społecznej i zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (przy współpracy OPS , lokalnych NGO i podmiotów zewnętrznych)

Cel szczegółowy 2

Poprawa opieki nad osobami starszymi poprzez tworzenie domów dziennego pobytu dla seniorów

Cel szczegółowy 3

Poprawa uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wdrożenie programów aktywizacji zawodowej i społecznej adresowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Cel szczegółowy 4

Integracja środowisk lokalnych poprzez wzrost udziału organizacji społecznych i mieszkańców w realizacji zadań własnych gminy w tym w szczególności zadań z dziedziny edukacji, rekreacji, opieki nad osobami starszymi i integracji osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy 5

Poprawa szans rozwojowych i zawodowych dzieci oraz młodzieży z terenów gminy Stęszew poprzez wsparcie uczniów w rozwijaniu kluczowych kompetencji na rynku pracy w zakresie matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych, przedsiębiorczości oraz języków obcych, a także zajęć z doradztwa zawodowego.

Cel szczegółowy 6

Zwiększenie szans rodziców wychowujących dzieci na aktywność zawodową poprzez przygotowanie lokalnego systemu opieki nad dziećmi w wieku lat 1- 3 przy współpracy z partnerami społecznymi i niepublicznymi.

Cel szczegółowy 7

Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie poprzez realizację programów profilaktycznych i leczenie osób uzależnionych

Cel szczegółowy 8

Poprawa wiedzy o Gminie Stęszew w środowisku społecznym Wielkopolski poprzez zwiększenie zakresu współpracy Gminy Stęszew z gminami ościennymi i aglomeracją poznańską

3. Priorytet: Infrastrukturalne wyzwania Gminy Stęszew

Cel szczegółowy 1

Poprawa stanu dróg lokalnych poprzez budowę, przebudowę ,remonty dróg gminnych , powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz budowę drogi ekspresowej S-5

Cel szczegółowy 2

Rozwój budownictwa mieszkalnego poprzez prowadzenie polityki zagospodarowania przestrzennego w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju

Cel szczegółowy 3

Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej Gminy Stęszew poprzez budowę, rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, turystycznej oraz rozwój sieci ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.

Cel szczegółowy 4

Poprawa komunikacji lokalnej i dostępu mieszkańców do transportu publicznego poprzez powiększenie sieci transportu publicznego na terenie Gminy Stęszew oraz budowę węzłów przesiadkowych

Cel szczegółowy 5

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę , modernizację infrastruktury edukacyjnej .

4. Priorytet: Rozwój gospodarczy Gminy Stęszew

Cel szczegółowy 1

Poprawa wizerunku Gminy Stęszew jako miejsca do prowadzenia inwestycji poprzez promocję Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie gminy oraz realizację programów wsparcia dla przedsiębiorców inwestujących na terenie Gminy Stęszew.

Cel szczegółowy 2

Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania i prowadzenia biznesu.

Cel szczegółowy 3

Zwiększenie atrakcyjności terenów turystycznych i rekreacyjnych położonych na terenie gminy Stęszew poprzez wsparcie rozwoju działalności gospodarczej profilowanej na turystykę i rekreację, rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz promocję walorów turystycznych gminy

Cel szczegółowy 4

Przyciągnięcie do gminy inwestorów zewnętrznych poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje oraz promocję gminy jako miejsca dobrego do prowadzenia działalności gospodarczej

Cel szczegółowy 5

Zmniejszenie liczby ludności utrzymującej się z produkcji rolnej poprzez rozwój usług wokół rolnictwa oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego profilowanego na eko-produkty i działalność agroturystyczną.

Cel szczegółowy 6

Promocja przedsiębiorczości na terenie Gminy Stęszew poprzez wsparcie szkoleniowe dla osób zakładających firmy na terenie gminy oraz prowadzenie stałych konsultacji władz gminy z przedsiębiorcami.

10. Kluczowe zadania do realizacji w ramach Strategii rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 – 2026

Projekty infrastrukturalne:

1. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej
2. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej na terenie gminy Stęszew
3. Budowa hali widowiskowo-sportowej w Stęszewie
4. Budowa budynku oświatowego w Jeziorkach
5. Budowa parkingów przy dworcach PKP w Stęszewie, Strykowie, Otuszu
6. Budowa ścieżek rowerowych przy drogach wojewódzkich i powiatowych (w partnerstwie z Powiatem Poznańskim)
7. Poprawa stanu dróg lokalnych poprzez budowę, przebudowę , remonty dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych oraz budowę dróg ekspresowych S-5
8. Budowa stacji uzdatniania wody dla obszaru obecnie zasilanego przez SUW Jeziorki
9. Modernizacja SUW Witobel i Sapowice
10. Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w tym boisk i miejsc aktywnego wypoczynku
11. Rekultywacja Składowiska Odpadów w Srocku Małym (w partnerstwie z podmiotem zewnętrznym)
12. Termomodernizacja budynków komunalnych
13. Rozbudowa infrastruktury społecznej w tym edukacyjnej

Projekty społeczne

1. Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży z terenu gminy poprzez rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych (w tym w szczególności w zakresie języków obcych, przedmiotów ścisłych oraz zajęć z zakresu doradztwa zawodowego przygotowujących do wyboru zawodu lub ścieżki edukacyjno-zawodowej).
2. Stworzenie miejsc dziennej opieki dla osób starszych.
3. Rozwój oferty szkoleń, kursów, staży dla osób pozostających poza rynkiem pracy.
4. Utworzenie na terenie Gminy Stęszew żłobków lub miejsc opieki nad dziećmi w wieku 1- 3 lat przy współpracy z podmiotami niepublicznymi.
5. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
6. Utworzenie i prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych.
7. Działania integracyjne na rzecz osób niepełnosprawnych.
8. Stworzenie centrum pomocy dla rodzin wymagających wsparcia w zakresie terapii psychologicznej, pomocy prawnej.
9. Integracja osób w wieku 60 +.

Biorąc pod uwagę szanse pozyskiwania w kolejnych latach dofinansowania ze środków strukturalnych, w tym przede wszystkim ze środków unijnych, należy wybrać z listy programów i projektów zgłaszanych przez różne środowiska z terenu Gminy Stęszew, w tym przez kluczowych pracowników Urzędu Miasta i Gminy Stęszew te zadania, które mają największą szansę na dofinansowanie oraz te projekty, które mogą generować, w bliższej lub dalszej przyszłości, dochody do budżetu gminy.

W kontekście możliwości pozyskiwania dofinansowania zewnętrznego w latach 2015 – 2020 w ramach programów operacyjnych Inteligentny Rozwój, WRPO, POWER oraz PROW można wydzielić następujące grupy projektów priorytetowych ze względu na szanse na uzyskanie dofinansowania:

I . Projekty infrastrukturalne

1. Projekty związane z przygotowaniem infrastruktury służące gospodarce komunalnej i ochronie środowiska (oś priorytetowa nr 4 WRPO – „Środowisko” oraz PROW)
 - a) rozbudowa gminnej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej
 - b) budowa SUW dla obszaru obecnie zasilanego przez SUW Jeziorki
 - c) modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Witoblu i Sapowicach
 - d) zamknięcie i rekultywacja Składowiska Odpadów w Srocku Małym
2. Projekty związane z poprawą bilansu energetycznego (oś priorytetowa nr 3 WRPO – „Energia”)
 - a) Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych (OZE – zwłaszcza z wykorzystaniem energii słonecznej)
 - b) Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym (termomodernizacja budynków komunalnych, promocja budownictwa pasywnego)
3. Projekty związane z przygotowaniem infrastruktury drogowej (oś priorytetowa nr 5 WRPO „Transport” oraz PROW)
 - a) rozwój gminnej infrastruktury drogowej
 - b) dokapitalizowanie gminnego transportu publicznego
 - c) budowa ścieżek pieszo-rowerowych
4. Projekty związane z przygotowaniem infrastruktury dla edukacji i pomocy społecznej. (oś priorytetowa nr 9 WRPO Infrastruktura dla kapitału ludzkiego)
 - a) Budowa obiektu oświatowego w Jeziorkach
 - b) Budowa sali gimnastycznej i zaplecza sportowego

c) Termomodernizacja budynków komunalnych

II. Projekty społeczne

1. Programy adaptacyjne dla pracowników firm funkcjonujących na terenie gminy Stęszew (oś priorytetowa nr 6 WRPO „Rynek pracy”)
2. Projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży związane z wyrównywaniem szans edukacyjnych (oś priorytetowa nr 8 WRPO „Edukacja”)
3. Projekty związane z dziećmi w wieku lat 1- 3 i dziećmi przedszkolnymi (oś priorytetowa nr 8 WRPO „Edukacja”)
4. Tworzenie Klubów Integracji Społecznej (oś priorytetowa nr 7 WRPO „Włączenie społeczne”)
 - aktywizacja zawodowa i społeczna grup o trudnym dostępie do rynku pracy (kursy zawodowe, szkolenia, staże, doradztwo zawodowe)
 - pomoc psychologiczna
 - terapia rodzin
 - integracja osób niepełnosprawnych
 - pomoc prawna
5. Tworzenie świetlic socjoterapeutycznych (oś priorytetowa nr 7 WRPO „Włączenie społeczne”)
6. Tworzenie domów dziennego pobytu dla seniorów (oś priorytetowa nr 7 WRPO „Włączenie społeczne”)
7. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych i osób starszych z grupy 50+.(oś priorytetowa nr 7 WRPO „Włączenie społeczne” oraz nr 6 „Rynek pracy”)²⁵

²⁵ Szczegóły dotyczące pozyskania środków z funduszy unijnych zostały omówione w dokumencie Strategia absorpcji środków unijnych przez Gminę Stęszew na lata 2015 – 2020

11. Monitoring Strategii

Założenia do procesu monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 -2026

1. W celu ewaluacji strategii należy przyjąć, trzystopniowy pomiar wskaźników:

- przed rozpoczęciem realizacji Strategii (ex-ante),
- minimum 3 razy w okresie realizacji Strategii (mid-term) - w latach 2018, 2021, 2024
- po zakończeniu realizacji (ex-post) w roku 2016

2. Ocena częściowa celów i zadań wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Stęszew na lata 2016 -2026 w metodologii mid-term powinna każdorazowo brać pod uwagę aktualizacje Wieloletniej Prognozy Finansowej .

3. Ewaluacja zakłada pomiar i ocenę wskaźników celów i produktów.

4. Strategia będzie monitorowana przez Zespół ds. Strategii (minimum dwa razy w trakcie realizacji strategii).

5. Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji Strategii:

- badania ankietowe za pomocą kwestionariusza - z wykorzystaniem Internetu lub w formie papierowej
- spotkania Rady Gminy, komisji oraz grup eksperckich i innych podmiotów działających w różnych obszarach społecznych i gospodarczych gminy
- statystyki, w tym Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji,
- raporty i analizy zewnętrzne

Tabela nr 46 Wskaźniki monitorowania - Priorytet 1

Priorytet 1. Środowisko naturalne i jego zasoby			
Cel	lp.	wskaźniki pomiaru	wskaźnik ilościowy w latach 2016-2026
1.1. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom Gminy Stęszew dostępu do wody poprzez rozbudowę lub modernizację stacji uzdatniania wody.	1	modernizacja stacji uzdatniania wody w Witoblu	1
	2	budowa stacji uzdatniania wody dla terenu objętego obecnym SUW w Jeziorkach	1
1.2 Wzrost świadomości społecznej związanej z ochroną środowiska naturalnego poprzez prowadzenie akcji informacyjnych i edukacyjnych związanych z promocją postaw proekologicznych na terenie Gminy Stęszew	1	organizowanie pikników ekologicznych	10
	2	organizowanie szkoleń i konferencji	10
	3	organizowanie konkursów wiedzy o ekologii	10
	4	promocja rolnictwa ekologicznego - szkolenia	5
1.3 Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% do 2020 r. oraz o 30% do 2040 r. w porównaniu z poziomem z 2010 r. przy utrzymaniu dynamiki rozwoju społeczno - gospodarczego gminy poprzez rozwój pozyskiwania energii w ramach technologii OZE	1	Liczba wdrożonych programów pomiaru ograniczenia emisji gazów cieplarnianych	1
	2	Liczba projektów przyczyniających się do Ograniczenia emisji gazów cieplarnianych	3
1.4 Podniesienie efektywności energetycznej w porównaniu do 2013 r. o 10% do roku 2020 r. oraz o 15% do roku 2040 r. poprzez wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zwiększenie efektywności energetycznej.	1	Liczba wdrożonych programów pomiaru efektywności energetycznej	1
	2	Liczba wdrożonych technologii umożliwiających zwiększenie efektywności energetycznej	2
1.5 Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej, zmniejszenie zanieczyszczenia jezior na terenie Gminy Stęszew oraz likwidację i rekultywację nieczynnego składowiska odpadów.	1	liczba kilometrów nowej sieci kanalizacyjnej zbudowanej w okresie 2016 - 2026	18
	2	liczba działań dotyczących rekultywacji jezior rozpoczętych wspólnie z gminami ościennymi w okresie 2016 - 2026	1
	3	liczba składowisk odpadów położonych na terenie Gminy Stęszew poddanych likwidacji i rekultywacji	1

Tabela nr 47 Wskaźniki monitorowania – Priorytet 2

Priorytet 2. Kapitał Społeczny na terenie gminy Stęszew			
Cel	lp.	wskaźniki pomiaru	wskaźnik ilościowy w latach 2016-2026
2.1 Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego na terenie gminy poprzez realizację projektów aktywizacji społecznej i zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (przy współpracy OPS , lokalnych NGO i podmiotów zewnętrznych)	1	Liczba projektów aktywizacyjnych	5
	2	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w projektach	100
2.2 Poprawa opieki nad osobami starszymi poprzez tworzenie domów dziennego pobytu dla seniorów	1	Liczba utworzonych domów dziennego pobytu	1
	2	Liczba seniorów biorących korzystających z domów dziennego pobytu	30
2.3 Poprawa uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy poprzez dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wdrożenie programów aktywizacji zawodowej i społecznej adresowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin	1	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	3
	2	Liczba programów aktywizacji osób niepełnosprawnych realizowanych na terenie Gminy Stęszew	2
2.4 Integracja środowisk lokalnych poprzez wzrost udziału organizacji społecznych i mieszkańców w realizacji zadań własnych gminy w tym w szczególności zadań z dziedziny edukacji, rekreacji, opieki nad osobami starszymi i integracji osób niepełnosprawnych	1	Liczba wspólnych projektów organizacji pozarządowych realizujących zadania z dziedziny edukacji, rekreacji, opieki nad osobami starszymi lub niepełnosprawnymi	10
	2	Liczba osób biorących udział w wydarzeniach wskazanych w pkt.2.4. 1	400

2.5 Poprawa szans rozwojowych i zawodowych dzieci oraz młodzieży z terenów gminy Stęszew poprzez wsparcie uczniów w rozwijaniu kluczowych kompetencji na rynku pracy w zakresie matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych, przedsiębiorczości oraz języków obcych, a także zajęć z doradztwa zawodowego.	1	Liczba zrealizowanych projektów	3
	2	Liczba uczniów i uczennic objętych wsparciem	500
2.6 Zwiększenie szans rodziców wychowujących dzieci na aktywność zawodową poprzez przygotowanie lokalnego systemu opieki nad dziećmi w wieku lat 1- 3 przy współpracy z partnerami społecznymi i niepublicznymi.	1	Liczba utworzonych żłobków lub klubów malucha	1
	2	liczba dzieci w wieku 1 – 3 lat objętych opieką w żłobkach lub klubach malucha	30
	3	Liczba kobiet, które powróciły na rynek pracy dzięki utworzeniu miejsc opieki na dziećmi w wieku 1 – 3 lat	15
2.7 Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie poprzez realizację programów profilaktycznych i leczenie osób uzależnionych	1	liczba osób uczestniczących w profilaktyce antyalkoholowej	30
	2	liczba programów profilaktycznych i szkoleniowych dotyczących problemu przemocy w rodzinie	5
	3	liczba osób uczestniczących w szkoleniach i programach profilaktycznych dotyczących przemocy w rodzinie i problemów uzależnień	100
2.8 Poprawa wiedzy o Gminie Stęszew w środowisku społecznym Wielkopolski poprzez zwiększenie zakresu współpracy Gminy Stęszew z gminami ościennymi i aglomeracją poznańską	1	Liczba projektów współpracy z gminami Dopiewo i Buk w ramach LGD	1
	2	liczba projektów współpracy z Metropolią	1

Tabela nr 48 Wskaźniki monitorowania – Priorytet 3

Priorytet 3. Infrastrukturalne wyzwania Gminy Stęszew			
Cel	lp.	wskaźniki pomiaru	wskaźnik ilościowy w latach 2016-2026
3.1 Poprawa stanu dróg lokalnych poprzez budowę, przebudowę, remonty dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz budowę drogi ekspresowej S-5.	1	liczba kilometrów wyremontowanych dróg	20
	2	liczba kilometrów wybudowanych, dróg	10
3.2 Rozwój budownictwa mieszkalnego poprzez prowadzenie polityki zagospodarowania przestrzennego w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju.	1	wzrost (%) wykorzystania terenów określonych w MZPZ pod budownictwo mieszkaniowe	30
	2	wzrost (%) pokrycia gminy MZPZ realizującymi zasadę zrównoważonego rozwoju	15
3.3 Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej Gminy Stęszew poprzez budowę, rozbudowę infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, turystycznej oraz rozwój sieci ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.	1	liczba wybudowanych obiektów sportowych lub rekreacyjnych	10
	2	liczba kilometrów nowo wyznaczonych szlaków turystycznych rekreacyjnych lub ścieżek pieszo -rowerowych	10
3.4 Poprawa komunikacji lokalnej i dostępu mieszkańców do transportu publicznego poprzez powiększenie sieci transportu publicznego na terenie Gminy Stęszew oraz budowę węzłów przesiadkowych	1	liczba kilometrów nowych tras gminnej sieci komunikacyjnej	20
	2	liczba linii komunikacyjnych w ramach gminnej sieci komunikacyjnej	2

3.5 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę, modernizację infrastruktury edukacyjnej .	1	Liczba powstałych budynków oświatowych	1
	2	Liczba projektów/działań poprawiających infrastrukturę edukacyjną	7

Tabela nr 49 Wskaźniki monitorowania – Priorytet 4

Priorytet 4. Rozwój gospodarczy Gminy Stęszew			
Cel	lp.	wskaźniki pomiaru	wskaźnik ilościowy w latach 2016-2026
4.1 Poprawa wizerunku Gminy Stęszew jako miejsca do prowadzenia inwestycji poprzez promocję terenów inwestycyjnych oraz realizację programów wsparcia dla przedsiębiorców inwestujących na terenie Gminy Stęszew.	1	liczba konferencji promujących rozwój gospodarczy gminy	3
	2	liczba spotkań z potencjalnymi inwestorami	15
4.2 Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania i prowadzenia biznesu.	1	Inicjatywy podejmowane przez Gminę Stęszew na rzecz wsparcia przedsiębiorczości	5
	2	liczba utworzonych miejsc pracy w wyniku nowych inwestycji na terenie gminy	200
	3	liczba nowych inwestorów, którzy rozpoczęli działalność na terenie gminy	5
4.3 Zwiększenie atrakcyjności terenów turystycznych i rekreacyjnych położonych na terenie gminy Stęszew poprzez wsparcie rozwoju działalności gospodarczej profilowanej na turystykę i rekreację, rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz promocję walorów turystycznych gmin.	1	liczba utworzonych gospodarstw agroturystycznych	10
	2	liczba nowych podmiotów gospodarczych o profilu turystycznym i rekreacyjnym	10
	3	liczba filmów promocyjnych	2
	4	liczba artykułów	10

4.4 Zmniejszenie liczby ludności utrzymującej się z produkcji rolnej poprzez rozwój usług wokół rolnictwa oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego profilowanego na eko-produkty i działalność agroturystyczną.	1	liczba gospodarstw produkujących eko-żywność	4
	2	liczba nowych przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego	4
4.5 Promocja przedsiębiorczości na terenie Gminy Stęszew poprzez wsparcie szkoleniowe dla osób zakładających firmy na terenie gminy oraz prowadzenie stałych konsultacji władz gminy z przedsiębiorcami.	1	liczba konsultacji z przedsiębiorcami	10
	2	liczba szkoleń lub konsultacji dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą	5
	3	liczba konferencji informacyjnych dla przedsiębiorców	5

Spis rysunków

1. Usytuowanie Gminy Stęszew.....	8
2. Mapa Gminy Stęszew.....	9
3. Zmiany liczby ludności w poszczególnych grupach wiekowych.....	34
4. Ocena warunków życia na terenie Gminy Stęszew.....	105
5. Referowane przedsięwzięcia wskazane w badaniach mieszkańców Gminy Stęszew.....	107
6. Cechy Gminy Stęszew wskazane w badaniach.....	109
7. Preferowane przez mieszkańców źródła pozyskiwania informacji o Gminie Stęszew.....	111
8. Główne problemy społeczne wskazane przez mieszkańców Gminy Stęszew w badaniach.....	113

Spis tabel

1. Wykaz ilościowy mieszkańców gminy Stęszew wg miejscowości (stan z dnia 07.01.2015).....	10
2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Stęszew	12
3. Wykaz surowców mineralnych na terenie gminy Stęszew wg PIG	17
4. Charakterystyka jezior na terenie gminy Stęszew	20
5. Liczba ludności Gminy Stęszew w latach 2010 – 2014	27
6. Wskaźniki demograficzne dla gminy Stęszew stan na 31.12.2014	27
7. Przyrost naturalny w Gminie Stęszew w okresie 2010 – 2014	28
8. Szczegółowe dane dotyczące migracji ludności gminy Stęszew w roku 2014	30
9. Ludność gminy Stęszew w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010 – 2014.....	32
10. Ludność gminy Stęszew w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010 – 2014	32
11. Ludność gminy Stęszew w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010 – 2014	33
12. Wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy Stęszew (stan 31.12.2014)	34
13. Szczegółowe rozkłady ludności w wieku produkcyjnym w oparciu o kryterium wieku, płci i miejsca zamieszkania.	35
14. Przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie Gminy Stęszew na koniec 2014 roku	40
15. Podmioty w sektorze publicznym funkcjonujące na terenie Gminy Stęszew na koniec 2014 roku	41
16. Podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym funkcjonujące w Gminie Stęszew na koniec 2014 roku	41
17. Podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w roku 2014.....	42
18. Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Stęszew wg podziału na sekcje i działy gospodarki narodowej wg danych GUS na koniec 2014 r.....	43
19. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według formy prawnej	49
20. Bezrobocie na terenie gminy Stęszew w roku 2014.....	51
21. Bezrobocie na terenie gminy Stęszew w roku 2010.....	52
22. , Aktualna liczba dzieci uczęszczająca do przedszkoli w gminie Stęszew - 2015/2016	53

23. Liczba chłopców i dziewczynek w poszczególnych klasach 1-6 w roku szkolnym 2015/2016.....	54
24. Liczba chłopców i dziewczynek w poszczególnych klasach 1-3 Gimnazja w roku szkolnym 2015/2016.....	55
25. Wykaz zajęć pozalekcyjnych w poszczególnych placówkach oświatowych (szkoły podstawowe) w roku szkolnym 2015/2016.....	56
26. Wykaz zajęć pozalekcyjnych w poszczególnych placówkach oświatowych (gimnazja) w roku szkolnym 2015/2016.....	57
27. Opieka zdrowotna na terenie gminy Stęszew – 2014 rok.....	60
28. Sprawozdanie z działalności instytucji kulturalnych na terenie gminy Stęszew, rok 2014.....	62
29. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Stęszew – wykaz 2015 rok.....	71
30. Grunty w gminie Stęszew wg Spisu Rolnego z 2010 roku.....	74
31. Wielkość gospodarstw rolnych na terenie gminy Stęszew – dane wg Spisu rolnego z 2010 roku.....	75
32. Gospodarka z uprawą wg rodzajów i powierzchni zasiewów w gminie Stęszew wg Spisu Rolnego z 2010 roku.....	76
33. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Stęszew wg Spisu Rolnego z 2010 roku	79
34. Ilość ciągników rolniczych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Stęszew – dane wg Spisu Rolnego z 2010 roku.....	81
35. Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe w gminie Stęszew wg Spisu rolnego z 2010 roku.....	81
36. Gospodarstwa domowe w gminie Stęszew z dochodami z różnych źródeł wg Spisu rolnego z 2010 roku	83
37. Infrastruktura komunikacyjna w gminie Stęszew w latach 2010-2014, drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie.....	86
38. Infrastruktura komunikacyjna w gminie Stęszew w latach 2010-2014 Komunikacja autobusowa oraz kolejowa.....	87
39. Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Stęszew	90
40. Zaopatrzenie w wodę w gminie Stęszew w latach 2010-2014	92
41. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Stęszew, lata 2010-2014.....	93
42. Oczyszczalnie ścieków na obszarze gminy Stęszew.....	94
43. Macierz SWOT.....	98
44. Analiza SWOT część I.....	99

45. Analiza SWOT część II.....	102
46. Wskaźniki monitorowania - Priorytet 1	130
47. Wskaźniki monitorowania - Priorytet 2.....	131
48. Wskaźniki monitorowania - Priorytet 3.....	133
49. Wskaźniki monitorowania - Priorytet 4.....	134